N°. 158. DONDERDAG 4 JULIJ. A°. 1861.

ROTTERDAMSCHE COURANT.

De Abonnementsprijs is ƒ 24 's jaars of ƒ 6 per drie maanden franco per post door het geheele Rijk.
Behalve aan het Bureau der Courant kan men zich bij alle boekhandelaars en Postkantoren Abonneren.
Enkele Nommers 10 Cents.

Bureau: Hoogstraat, Wijk 10, N°. 77.

Geboorte-, Trouw- en Doodberigten van 1 tot 5 regels . . . . ƒ 1. –
Iedere regel meer . . . . - 0.23
Andere Advertentiën per regel . . . . - 0.20
Groote letters naar plaatsruimte. — Bij iedere Advertentie 45 Cent. voor zegelregt en 1 Exemplaar der Courant.

Bij deze Courant behoort een BIJVOEGSEL.

BUITENLAND.

ENGELAND.

LONDEN 2 Julij.
(*Particuliere Correspondentie.*)

Ik vang heden aan met financiële aangelegenheden. Het bureau van Indische zaken heeft een prospectus uitgevaardigd van de nieuwe Indische 5 pct.-leening van £ 4,000,000. Alle inschrijvingen, zegt die prospectus, moeten worden ingezonden vóór vrijdag 12 julij a. s., en na 12 ure van gemelden dag zullen geene inschrijvingen meer worden aangenomen. Inschrijvingen beneden £ 500 zullen worden verworpen; van elke ingeschreven som moet 2 pct. worden gedeponeerd en alle inschrijvingen moeten gezegeld worden geadresseerd aan den Chief Cashiers Office Bank of Engeland. De betalingen moeten geschieden in 5 termijnen, ieder van 20 pct. der ingeschreven som; de eerste termijn te rekenen eene week na de toewijzing, terwijl de overige termijnen zullen zijn 20 augustus, 24 september, 22 october en 19 november. Voor vooruitbetalingen zal 5 pct. disconto worden toegestaan. De interesten zullen halfjaarlijks worden betaald, waarvan het eerste dividend 2½ pc. den 5 januarij a. s. en het tweede den 5 julij daaraanvolgende. Ofschoon de politieke horizont zeer duister is en het geld bijzonder schaarsch, gelooft men in commerciële kringen dat de verlangde som van £ 4,000,000 zeer spoedig bijeen zal zijn. Ik geloof evenwel niet dat die leening zoo bijzonder voorspoedig zal zijn als die van 11. februarij. Het bedrag was toen £ 3,000,000 en de inschrijvingen beliepen £ 13,270,000 zoodat ruim £ 10,000,000 moest worden geweigerd. De aangenomen inschrijvingen waren tegen 98½ pct., waarvan Rothschild alleen £ 1,000,000 had ingeschreven.

Reeds laatstl. dingsdag meldde ik u dat bij de waarschijnlijke verheffing van sir Richard Bethell tot lord kanselier en president van het Hoogerhuis, sir William Atherton tot Attorney General zou worden benoemd. In strijd met de mededeeling van den Times van jl. zaturdag, dat de heer Rounduel Palmer die post zou vervullen, schreef ik u dat in een gehouden Kabinetsraad was besloten om werkelijk sir William Atherton als opvolger van den heer Bethell te benoemen. De officiële mededeeling in de Globe gisteren avond bewijst dat mijne informatien zeer juist waren. De benoeming van den heer Atherton wordt door de onafhankelijke Liberalen en nog meer door de Radikalen bijzonder toegejuicht. Zijne uitstekende bekwaamheid als regtsgeleerde en zijne parlementaire ondervinding maken den heer Atherton voor zijne nieuwe betrekking bijzonder geschikt.

De belangstelling, die men in Engeland voor de Polen gevoelt en de verontwaardiging die de handelwijze van het Russische Gouvernement in de jongste gebeurtenissen te Warschau hier heeft te weeg gebragt, blijkt uit de navolgende hoogst gewigtige correspondentie tusschen den President en eenige leden van het letterkundig genootschap „De vrienden van Polen", en Prins Adam Czartoryski. Zij luidt aldus:

„Aan Zijne Hoogheid Prins Adam Czartoryski.

„Prins! — Wij ondergeteekenden, President, vice-president, leden van den Raad en andere leden van het letterkundig genootschap „De vrienden van Polen", wenschen aan uwe landgenooten, door u, hun geëerbiedigden vertegenwoordiger en chef, hunne bewondering te betuigen voor hunne zelf-beteugeling, hunne lijdzaamheid en moed, onder de zwaarste uittartingen gedurende de jongste gebeurtenissen te Warschau.

„Het strekt ons tot blijdschap, in die burgerlijke deugden en in de volkomen vrede en orde, die heerschten gedurende de zelf-regering, welke zij in een crisis van schrik tijdelijk instelden en gedurende een kort tijdperk mogten uitoefenen, het bewijs te erkennen hoe volkomen de Polen waardig zijn dat nationaal bestaan, dat het voorwerp is hunner verlangens, en dat hun door eene groote misdaad werd ontnomen.

„Gedurende de laatste dertig jaren hebben wij nooit gewanhoopt aan de eindelijke zegepraal van het regt in Polen, maar wij gevoelen er ons nu meer dan ooit zeker van, wanneer wij zien hoe volkomen het nationaal bewustzijn en de nationale geestkracht hebben overleefd en overkomen al de pogingen van een gedurig voortgezet stelsel van dwang en onderdrukking om hen te verlagen en uit te roeijen.

„Wij verheugen ons verder te zien hoe vervolgingen en rampen te zamen geleden en herhaaldelijk in het werk gestelde verraderlijke pogingen om tweedragt te zaaijen tusschen landeigenaar en boer, alleen hebben gestrekt om alle klassen en godsdienstige belijdenissen — Roomsch-Katholieken, Protestanten en Joden — in eene harmonische verbroedering van liefde voor hun geboorteland te vereenigen.

„Wij beschouwen het te gelijkertijd als onzen pligt in dit adres protest aan te teekenen tegen, en als onverstandig en onwaardig te verklaren de politiek, waardoor Polen blijft verstoken van instellingen door tractaten gewaarborgd, en verschuldigd zoowel aan den geschiedkundigen roem als aan het tegenwoordig karakter van dit volk — eene politiek die elk nationaal gevoelen hoont, een voortdurenden staat van zedelijken opstand schept, de regerende magt verlaagt en eene voortdurende bron van zwakheid en vrees voor Rusland zelf oplevert, alsmede van verstoring en gevaar voor de orde en den vrede van andere Landen.

„Terwijl wij dus protesteren tegen Russisch wanbestuur, gevoelen wij dat onze vertoogen, ook in groote mate toepasselijk zijn op de Regeringen van Oostenrijk en Pruissen, die maar al te zeer hebben geminacht de voorwaarden, waarop hun door de andere Europesche Mogendheden werd toegestaan hun respectief gedeelte van den buit van het oude Polen te behouden, en wij kunnen ons niet weerhouden den ernstigen wensch te uiten dat die Regeringen, indien de verdeeling in Polen zal blijven voortduren, nadat zij vertegenwoordigende instellingen hebben in het leven geroepen, in het vervolg eerlijk zullen vervullen de pligten welke zij in 1815 jegens Europa en hunne Poolsche onderdanen hebben aangegaan.

„Wij zijn evenwel vast overtuigd dat de herstelling van Polen tot die eenheid en onafhankelijkheid, die zijn billijk en regtmatig erfdeel zijn, niet alleen zou zijn eene herstelling van eene groote misdaad, maar tevens hoogst bevorderlijk voor het behoud van den vrede in Europa en voor de veiligheid, de eer en het welzijn van de verdeelende Mogendheden zelven.

„Wij gelooven, Prins, dat wij in dit adres uitdrukken het gevoelen van de Britsche Natie betrekkelijk Polen, en wij besluiten met den innigen wensch dat dezelfde Voorzienigheid, die uw kostbaar leven reeds zoolang boven het gewone tijdperk der sterfelijkheid heeft verlengd, u nog zal blijven sparen om den wederkeerenden dageraad te aanschouwen eener meer wijze en regtvaardige staatkunde, en van betere dagen voor de vrijheid en den voorspoed uws Vaderlands.

„Wij hebben de eer te zijn, Prins, uwe Hoogheid meest dienstwillige en nederige dienaren,

„*Townshead, president.* — *Harrowby.* — *Fortescue.* — *Shaftesbury.* — *Harrington.* — *Zetland.* — *Ilchester.* — *Kinnaird.* — *Ebury.* — *Raynham.* — *Sandon.* — *Talbot de Malahide.* — *Harry Verney.* — *W. Pinney.* — *D. Salomons* alderman. — *Edmund Beales.* — *W. L. Birkbeck.* — *Edward Johnstone. Warthington, etc.*

Het antwoord van Prins Czartoryski is als volgt:

„Mylords en Gentlemen! — Ik moet u met diep gevoel mijn dank aanbieden voor de uitdrukking uwer gehechtheid aan onze zaak.

„Het heeft mij genoegen verschaft op te merken dat gij zoo volkomen het karakter hebt gevat der beweging, die op dit oogenblik Polen ontrust. Gij hebt ten volle doorgrond den geest van orde en gematigdheid die haar kenschetst. Bedaard en sterk in hare regten, is zij aan alle geweld onschuldig gebleven; noch vernielende begrippen en revolutionaire hartstogten, noch invloeden van buiten kunnen in haar worden ontdekt. De strijd is geheel op het veld van regt en volkomen vreedzaam en zedelijk. Wat Polen vraagt, wat het verwacht, is eene ondersteuning die hetzelfde karakter draagt. De moraliteit van het vrijzinnige Europa is nu het punt in questie.

„De waardigheid, de eer en het belang van Engeland zijn in die questie betrokken. Het regt, dat het moet verdedigen, is niet alleen het regt van Polen, maar van het geheele beschaafde Europa. Te midden van de gewigtige wijzigingen, die de internationale belangen ondergaan, tegenover de gedurige verwikkelingen der Oostersche questie, is er een belang van het uiterste gewigt voor de geheele wereld, vooral voor Groot-Brittanje, in gelegen, om mede te werken tot de herstelling van een Volk, welks ondergang — eene schreeuwende schennis van alle menschelijke en goddelijke wetten — zulk eene diepgaande stoornis heeft te weeg gebragt in den zedelijken en materiëlen toestand van Europa.

„Mijn Land — ik zeg het met hoogmoed — is in zijn eeuwen heugend bestaan als een onafhankelijke Staat altijd nuttig en nooit schadelijk voor Europa geweest. Het heeft het Christendom verdedigd tegen de barbaarschheid en het heeft het Evangelie gebragt aan de Heidensche Volken. De geest van liefdadigheid, niet die van strijd, heeft het steeds geleid! Verdeeld en vaneen gescheurd is Polen zelfs voor Europa een getrouwe bondgenoot geweest. Zijne vaneen gescheurde en wankelende leden hebben nog een hinderpaal opgeleverd tegen kruipende heerschzucht en tegen voor de vrijheid der wereld gevaarlijke combinatien. Polen, nuttig voor anderen in den tijd van zijn voorspoed, en zich aan hen toewijdende, zelfs in den tijd van zijne ellende, Polen zal voor het eerst nadeel aan Europa berokkenen op den dag van zijn val; maar op den avond voor dien dag moet de beschaafde wereld alle begrippen van regtvaardigheid en ieder gevoel voor hare eigene veiligheid en onafhankelijkheid verloren hebben.

„Ik heb de eer te zijn, mylords en gentlemen,

„A. CZARTORYSKI."

— Zaturdag werd bij den eersten minister Palmerston een Kabinetsraad gehouden.

— De openbare inkomsten des Rijks hebben in de met 30 junij geëindigde drie maanden £ 1,578,420 meer dan in dezelfde drie maanden des vorigen jaars opgebragt, terwijl de meerdere opbrengst over het geheele jaar £ 445,507 bedragen heeft. Al de hoofdstukken der inkomsten, alleen met uitzondering van dat der inkomsten van gemengden aard, bragten in het nu afgeloopen vierendeeljaars meer dan in het daarmede gelijkstaande van het vorige op, namelijk de in- en uitgaande regten £ 37,223, de accijnsen £ 57,000. de zegelregten £ 117,758, de inkomsten belasting £ 1,499,184 en de Kroonlanden £ 1000.

— Eerstdaags wordt het stoffelijk overschot der Hertogin-Weduwe van Kent naar het mausoleum overgebragt, dat zij gedurende de laatste jaren van haar leven te Frogmore, tegenover het landhuis waar zij woonde en stierf, heeft doen stichten. Dat mausoleum bestaat in een kleinen tempel van Portlandsteen, door een peristyle van 16 marmeren kolommen, in den Iönischen stijl, omgeven. De poorten des tempels zijn van brons, met bas-reliefs, van schriftuurlijke opschriften voorzien. Drie trappen van Portlandsteen leiden naar de peristyle. De kroonlijst is met bronzen hoofden versierd, en boven iedere kolom zal eene bronzen of granieten vaas geplaatst worden. Over den tempel breidt zich een koperen koepeldak uit, dat van eene balustrade voorzien is. De Hertogin stelde veel belang in den bouw van dat mausoleum, en begaf zich dikwijls derwaarts, om de vorderingen van het werk te aanschouwen.

— Onder het voorzitterschap des Hertogs van Sutherland wordt eerstdaags eene vergadering in Exeterhall gehouden, om over het oprigten van een gedenkteeken voor den zoo ongelukkig omgekomen opperbrandmeester, den heer Braidwood, te beraadslagen.

— Uit de gedane proefnemingen met den zoogenaamden vuurvernietiger van den heer Philips is gebleken dat een zoodanige toestel bij gewone branden denkelijk groote diensten zou kunnen bewijzen, maar dat hij bij zulke uitgestrekte branden als die in Tooleystreet even magteloos is als de spuiten die daar sedert acht dagen worden aangewend. Gisteren heeft men alle toeschouwers op een grooten afstand verwijderd, uit vrees dat het water, hetwelk zich in het groot brandend gewelf ophoopt, de brandende vloeistof daaruit mogt drijven, die zich dan, in de gedaante

---

De Algemeene NATIONALE TENTOONSTELLING VAN NIJVERHEID, te Haarlem in 1861.

II.

Reeds dadelijk, bij het binnentreden der zaal n°. 1, moeten wij er aan herinneren dat wij te doen hebben met eene tentoonstelling van Nederlandsche nijverheid,— eene nijverheid aldus die, zoo zij al ten aanzien van enkele artikelen een gevestigden roem moge bezitten, die ook thans nog in den vreemde wordt erkend en gehuldigd, toch in den regel alleen ten gevolge van vernuft, goede berekening of volharding zich in 't bezit heeft kunnen stellen van hulpmiddelen, die elders maar voor 't grijpen liggen, terwijl het hoogste resultaat dat er meê bereikt werd doorgaans daarin bestond dat men een aantal zaken even goed en tot denzelfden prijs vervaardigt, als waarvoor ze in het buitenland te verkrijgen zijn. Nu moge onze industrie, in vergelijking met de bestaande behoeften, ook hier nog onvolledig blijken; nu moge men bij het doorwandelen der tentoonstelling niet zoo vaak door verrassing getroffen worden of in verbazing opgetogen staan over de grootsche en schitterende vruchten van vlijt en vernuft, als men, op gezag der berigten van anderen of bij eigen aanschouwing, is geweest bij de internationale wedstrijden op het gebied der nijverheid; — toch wacht ons nog menige kleine verrassing, maar vooral menige aangename voldoening bij de ontdekking van zeker onverwachte resultaten, van naauwelijks mogelijk geachten vooruitgang. Niets dat doet duizelen van verbazing. weinig dat in bewondering opgetogen doet staan, maar zeer veel wat het billijk en practisch oordeel verblijdt en bevredigt, zullen wij op onzen togt aantreffen.

Sints het tabakrooken in Frankrijk schier even algemeen is geworden als het ten onzent en in Duitschland was, en nadat de doelmatigheid van de aarden pijpen ook daar is gebleken, heeft de Fransche smaak zich van den vorm onzer klassieke Goudsche pijpen meester gemaakt en dien bevallig gewijzigd, of voor het aanbrengen van kleine ornamenten vatbaar gemaakt. Dat de Nederlandsche fabriekanten, in plaats van hardnekkig bij het oude te volharden — dat trouwens toch reeds door de usurpatie van de sigaar op de pijp eene kwade zaak zou zijn geworden — die rigting hebben gevolgd, pleit voor hun gezond verstand, terwijl het fabricaat zelf, de inzendingen van de heeren van der Want, van Baalen, Prince en Co. en van der Pool getuigen er van, in deugdzaamheid van bewerking, in verscheidenheid en sierlijkheid van vormen, den alouden naam van Gouda op dit gebied waardiglijk handhaaft.

Minder vreedzaam dan de Goudsche pijp, maar vereerend voor de Nederlandsche nijverheid, is de verzameling pracht- en andere sabels van de heeren Pauwels uit 's Hage en de Jager uit Haarlem, die, nevens de scheer- en zakmessen, de mathematische en chirurgicale instrumenten van de heeren Schmeink te Arnhem en de wed. Seeger te Nijmegen, bewijzen dat men met moed en ijver met Engeland en Duitschland in het strijdperk is getreden. In hoeverre het gelukt is, wat de deugdzaamheid betreft met het eene, wat het goedkoope aangaat met het andere Land te kunnen wedijveren, zal de jury, maar vooral de ondervinding der toekomst, moeten uitmaken. Hoe 't zij, het streven onzer fabrikanten om in de dagelijksche behoeften van het volk met eigen krachten te leeren voorzien is loffelijk en spreekt ons toe uit eene menigte, meestal uit metaal vervaardigde voorwerpen voor huiselijk gebruik, zoo als lampen, waterketels, koffijkannen, komfoorten enz., die geëtaleerd zijn op de breede tafel waarlangs wij onze wandeling vervolgen. Vergeten wij echter daarbij vooral niet den blik op te slaan naar de kerk- of kamerkroonen voor gazlicht van den heer Kloosterhuis uit Amsterdam, of even om te zien naar het signaaltoestel, met electriciteit, van onzen stadgenoot, den heer Bekking, waarbij de wetenschap er op uit is geweest om het gemak te bevorderen.

Gemak en daarbij veiligheid mogen de eigenschappen zijn van de sloten, die de heeren Goetsch uit Utrecht en Kohlen uit Roermond hebben ingezonden. — persoonlijke veiligheid gaat toch bij de meesten boven de veiligheid van bezittingen. zoodat het model van den reddingstoestel bij brand (te Rotterdam in gebruik) het meest de aandacht trekt van al de verschillende modellen, die op deze hoogte zijn geëxposeerd en waaronder zeer fraaije, zoo als die van de ijzeren kap met ventilatie van de Haarlemsche gasfabriek, van onderscheidene andere kappen, bruggen, trappen enz. Zelfs al zijn wij geen lekkerbekken, hebben wij toch even gekeken naar die 150 fleschen met verduurzaamd banket, ter verzending naar O. of W. Indië, onwillekeurig daarbij bedenkende dat, om de dorst te lesschen die zoo veel lekkers zou te weeg brengen, wel al de kranen van gegoten koper, door den heer Andriessens uit Roermond geëxposeerd, in effective dienst zouden moeten worden gesteld. De fraaije verzameling vijlen van de heeren G. Watson en Zoon te Rotterdam is zeker voor een technicus niet minder merkwaardig dan voor den kunstminnaar de door den heer Toepoel te Haarlem gerestaureerde marmeren vazen, — alles om, op en bij de tribune gerangschikt, waarvoor de buste van Z. M., beschermheer der Maatschappij van Nijverheid, behoorlijk gedecoreerd is aangebragt.

Intusschen mogen wij er niet te lang bij verwijlen en wijden dus slechts even een blik aan het model eener ijsschaaf, waarvan in den catalogus meer te lezen staat, en die de watersnoodherinneringen slechts opwekt om de vraag te doen oprijzen of de werktuigkunde er in 't eind niet in slagen zal om de rampen, althans gedeeltelijk, te voorkomen, die ons nog zoo versch in 't geheugen liggen. De liefhebberij van hen, voor wier voeten o. a. de heer v. d. Oudenhove te Rotterdam zulke sierlijk en stevig bewerkte schaatsen vervaardigt, zou er niet onder behoeven te lijden. Dat het gebied van den industrieel aan meer dan eene zijde grenst aan ja soms ineen loopt met dat van den kunstenaar, zien wij al weder aan onderscheidene monsters van schilderwerk, imitatie van hout- en marmersoorten, op deze hoogte geëxposeerd; en om slechts een paar namen te noemen: wij zouden waarlijk verlegen zijn of wij daarvoor den palm zouden moeten toekennen aan de heeren Jansen en Knipping alhier, of aan den heer Verpoorten te Haarlem.

De balansen van den heer Schierenbeek te Arnhem en de verduurzaamde levensmiddelen van de heeren Alberdingk Thijm uit Amsterdam schijnen hier bij wijze van voorproefje geëxposeerd: wij zullen dezer nog vele vinden op onzen weg, dien wij vervolgen met eene inspectie van de vuurwapenen door de heeren Zeller te Arnhem, Biegelaar te Rotterdam of Stevens te Maastricht ingezonden en waarvan wij hopen dat zij onze jagtliefhebbers of de liefhebberij-bukschieters die het eens zijn met de spreuk van 't Arnhemsche gezelschap „Wat ge ook doet, schiet goed!" zullen overtuigen dat het Luik of Birmingham alleen niet zijn, die wapens verschaffen, waarmede men met vrucht in het jagtveld kan komen of naar het eermetaal kan dingen. Moge het steeds alleen maar zijn om zulk genot en die eer, dat de bekwaamheid onzer wapensmeden op de proef wordt gesteld, — ware het anders en moest de vaderlandsche grond ooit verdedigd worden tegen getrokken loopen of andere vernielingswerktuigen, dat dan 's Rijks geweerwinkel te Delft, waarvan wij hier de producten zien tentoongesteld, in staat blijke naar den eisch der ontwikkelde wetenschap en hare toepassing te voorzien in de wapening onzer weerbare mannen!

Bij het binnentreden van zaal 2 zien wij hoe de nijverheid, door die wetenschap voortgelicht, zich beijvert om intusschen de weldaden van den vrede te exploiteren. Eene geheele verzameling droogе hulpkunstmeststoffen van de heeren Muller en Cie. te Utrecht, de monsters meststoffen uit de guanine-fabriek van den heer J. J Kortman alhier enz., getuigen van de toepassing der resultaten van de in onze dagen zoo zeer gevorderde scheikunde op de behoeften van den landbouw, terwijl de proeven van zwavelzuur. van ammoniakzout (een kolossaal stuk gesublimeerd ammoniakzout ligt digt bij den uitgang van zaal 2), de verschillende bleekmiddelen en een aantal chemische en pharmaceutische preparaten door de heeren van der Elst en Matthes te Amsterdam, Mouton en Zonen te 's Hage, de Bosson te Dordrecht e. a. ingezonden, bewijzen op welk een uitgebreide schaal diezelfde wetenschap wordt dienstbaar gemaakt aan de verbetering of vereenvoudiging van zoo menige andere industrie, of wel der medische faculteit gelegenheid biedt tot nieuwe proefnemingen om de onvolmaaktheden en storingen van het menschelijk organisme te hulp te komen.

En wanneer dan wetenschap en industrie hebben zamengewerkt om door deze en andere middelen de productiviteit van den bodem te bevorderen, dan maakt zich weder een andere tak van industrie meester van de vruchten diens bodems, om ze te verduurzamen, door middel van concentratie — zoo als de heer van Hoytema te Culemburg, zoodat hij b. v. u vijftig portiën snijboonen aanbiedt in een pakje, weinig grooter dan een koekje chocolade — of in hermetisch gesloten blikken bussen, zoo als de heeren de Hoop en Zoon, Jansen en v. d. Griendt en Luyten alhier, v. Ellekom en Visser, Kempff en Zoon te Amsterdam, of eindelijk door ze in zuur of in brandewijn in te leggen, maar altoos zóó dat zij voor scheepsgebruik of voor verzending naar O. en W.-I. geschikt moeten zijn. Of zij het werkelijk zijn en aan welke der genoemde of niet genoemde inzendingen men voor persoonlijk gebruik de voorkeur zou moeten geven? Wij hebben van niets geproefd — trouwens eene indigestie ware onvermijdelijk zoo men maar van de helft moest proeven — maar er is eene jury die wel zal moeten proeven en er zijn menschen van ervaring, die ons casu quo zouden kunnen inlichten. Wat ook den oningewijde in het oog springt, is dat die suikerbrooden van de Nederlandsche suikerraffinaderij te Amsterdam schitterend wit en uitmuntend gekristalliseerd zijn.

eener brandende oliebeek, door de naburige straten zou verspreiden en nieuwe vreeselijke onheilen aanrigten. Men heeft pogingen aangewend om den brand in de gewelven te dempen, door de ingangen met groote massas klei digt te stoppen, maar de kracht van den gloeijenden stoom is zoo vreeselijk, dat al de klei in de lucht verspreid was alvorens zij de vereischte hechtheid verkrijgen kon.

— Het aantal der tot heden toe bekende schipbreuken in de afgeloopen maand junij bedraagt 115, en dat in de zes eerste maanden dezes jaars 1026.

FRANKRIJK.

PARIJS 2 Julij.

(*Particuliere Correspondentie.*)

De Keizer komt morgen naar Parijs terug; hij zal den Ministerraad op de Tuileriën presideren en a. s. donderdag naar Vichy vertrekken.

Het is thans niet de heer Benedetti, maar de markies de Banneville, die wordt genoemd voor de betrekking van ambassadeur van Frankrijk te Turijn. Deze diplomaat, eerste secretaris der Fransche ambassade te Weenen, heeft deel genomen aan de conferentiën van Zurich, in hoedanigheid van tweeden gevolmagtigde.

De aandacht is bijzonder getrokken door de aanhaling in het bulletin van den Moniteur van de woorden, door den heer Farini in het Parlement van Turijn gesproken, in antwoord op de redevoering van den heer Musolino: „Ik ontving toenmaals noch raadgevingen noch voorwaarden van Z. M. den Keizer. Hoe veel eerbied die raadgevingen mogten inboezemen, onze Regering zou niet voor hare besluiten zijn teruggedeinsd. Als Minister van Koning Victor Emmanuel, in wiens naam ik den Keizer ging begroeten, zou ik van niemand voorwaarden hebben aangenomen, hoe groot overigens de erkentelijkheid der Italianen was en moest zijn jegens den Monarch, die zoo onberekenbare diensten aan hun Land heeft bewezen. De heer Musolino heeft gezegd dat hij de Fransche alliantie noodlottig achtte. Ik beschouw integendeel deze alliantie als de grondslag en het schild van het volkenregt niet slechts in Italië, maar ook in Europa. Italië is Frankrijk en den Keizer onmetelijke weldaden verschuldigd, waarvan de geschiedenis en wij eene levendige herinnering zullen bewaren."

Is dit wel de juiste waarheid aangaande die bijeenkomst van Chambéry, waar de in bezitneming der Pauselijke Staten en de veldtogt die door den slag bij Castelfidardo de inneming van Ancona en de verovering van Umbrië werd gekenmerkt, werden beslist?

Gij zult, door middel van den telegraaf, den inhoud hebben ontvangen van eene zeer merkwaardige rede, door den heer Ricasoli uitgesproken. Hij behandelt daarin de twee levensquestien voor Italië, die van Rome en van Venetië, en onder een zijdelingschen vorm geeft hij de bitterste satire op het Pauselijk bestuur. Te Parijs is deze redevoering reeds van alle kanten besproken. De voorstanders van de Italiaansche zaak verheffen de uitstekende eigenschappen van den opvolger van den heer de Cavour en verkondigen dat hij opgewassen is tegen zijne moeijelijke taak.

De heer Arese, buitengewoon gezant van den Koning van Italië, is door den Keizer in *particuliere* audientie ontvangen. Men denkt nog steeds dat de heer Nigra te Parijs zal komen resideren als vast gezant; hij zal *officieel* worden ontvangen na het verblijf des Keizers te Vichy.

De generaal Rolin, generaal adjudant van het paleis der Tuileriën, is aangewezen om zich naar Konstantinopel te begeven, ten einde den nieuwen Sultan te complimenteren.

De maarschalk Niel vertrekt morgen naar Turijn. Omtrent het complot dat dezer dagen zou zijn ontdekt verneemt men nog niets naders. Het gerucht wil dat de Italiaan die te Marseille in hechtenis is genomen een zendeling van Mazzini zou zijn. Die officieuse geruchten zijn echter niet te vertrouwen.

Lord Dufferin, de Engelsche commissaris in Syrië, is gisteren avond door Parijs gereisd, op weg naar Londen. Morgen wordt de heer de Persigny van daar terug verwacht.

Er zijn heden gewigtige tijdingen uit Napels ontvangen; het is evenwel raadzaam om de geloofwaardigheid daarvan in twijfel te trekken tot na het bekomen van omstandiger berigten. Het geldt niets meer of minder dan een opstand in de stad zelf. Vermoedelijk is het slechts eene schermutseling, want dagelijks zijn er aanzienlijke strijdkrachten naar die hoofdstad afgezonden. Koning Frans zal wel niet ligt door middel van een oproer zijn troon kunnen heroveren.

Het proces Mirès wordt nog steeds voortgezet. De beschuldigde verdedigt zich met veel bekwaamheid. De toevloed der menigte is altijd verbazend groot rondom en in het paleis van justitie.

— De benoeming van den heer Nigra tot gezant van den Koning van Italië te Parijs kan als officieel beschouwd worden. De Italiaansche legatie zal verder zijn zamengesteld uit den heer Gropello, die in den laatsten tijd de zaken der legatie heeft waargenomen en den markies Aymard de Cavour, neef van den overleden Staatsman.

— De markies Torrearsa, vergezeld van den heer San Martino, den zoon van een oud-minister van Frans II, bevindt zich thans te Parijs op zijne doorreis naar Stockholm, waar hij de aanvaarding van het Koningschap van Italië door Victor Emmanuel officieel gaat bekend maken.

— Men zegt dat de Hertog van Aumale er op aangedrongen heeft de heeren Beau en Dumineray op edelmoedige wijze schadeloos te stellen voor de gevolgen welke het drukken en uitgeven van zijn vlugschrift voor hen gehad heeft, en dat de toekomst die hij hun heeft verzekerd eene genoegzame vergoeding voor het verlies van hun bedrijf en het tijdelijk gemis hunner vrijheid zal opleveren.

— Van de in beslag genomen exemplaren van het gelithographieerde werk des heeren de Broglie waren door de ambtenaren van het ministerie van binnenlandsche zaken onder 's hands onderscheidene te leen gegeven, die thans, nu de regtbank heeft beslist dat zij aan den schrijver moeten worden teruggegeven, moeijelijk zullen zijn weder te vinden, daar sommige leeners niet voor hunne nieuwsgierigheid willen uitkomen, terwijl eenige exemplaren zelfs reeds naar Engeland waren verzonden.

— De meeste Duitsche Staten, hebben reeds naar men zegt, hunne toetreding beloofd tot het ontwerp handelstractaat, waarover met Frankrijk onderhandeld wordt.

— Gisteren avond tusschen 9 ure en middernacht, en zonder dat het Observatorium heeft gewaarschuwd, is te Parijs eene komeet verschenen, die door hare schoonheid aller bewondering heeft gaande gemaakt. De beroemde komeet van 1811 was zelfs niet zoo fraai als die welke thans is verschenen.

DUITSCHLAND

Berlijn 2 *julij.* — Reeds had de Minister van eeredienst, de heer von Bethmann Hollweg, zich zaturdag avond naar den spoortrein begeven, om te Keulen de inwijding van het nieuw museum te gaan bijwonen, toen hij, ten gevolge van een hem geworden berigt, de reis weder opgaf. Of dat berigt hem als Staatsman of als bijzonder persoon betrof wordt niet gemeld.

— Morgen verwacht men de openbaar making van de namen dergenen die tot het verkiezingsprogramma der partij van den vooruitgang zijn toegetreden. Bij de 22 eerste onderteekenaars hebben zich reeds ongeveer 300 anderen, voor ongeveer de helft uit de provincie Pruissen, aangesloten. Tot de onderteekenaars te Berlijn behooren de afgevaardigden Diesterweg, Reichenheim en Schwarck, professor du Bois Raymond, de beeldhouwer Reidel, de schilder Steffeck en verder talrijke artsen en stedelijke ambtenaren. Te Bonn telt men daaronder den bekenden hoogleeraar Otto Jahn.

— Het sluiten der militaire overeenkomst tusschen Pruissen en Coburg Gotha heeft in de diplomatieke kringen groote beweging veroorzaakt. De anti-Pruissische partij tracht zich over de goede verstandhouding tusschen Pruissen en de meeste Saksische Hertogdommen wel daarmede te troosten dat twee dier Hertogdommen Oostenrijksche sympathiën koesteren, maar daartegen wordt van de andere zijde aangemerkt dat dit, in het oogenblik des gevaars, hen niet beletten zou de hulp daar te zoeken waar die alleen te vinden is.

Dresden 1 *julij.* — Het Dresdener dagblad is gemagtigd ten stelligste te verklaren, hoe de bekende uitdrukking, door den minister Beust in de Wetgevende Kamer gebezigd, dat Oostenrijk in zijne hervormingen een schrede terug zal gaan, noch op de bekendheid met, noch op eene mededeeling van bedoelingen uit beslissende Oostenrijksche kringen gegrond is geweest, maar alleen op eene zuiver persoonlijke en tevens objectieve zienswijze rust.

Weenen 1 *julij.* — In sommige kringen wordt hier verzekerd dat de Keizer, uit eigen beweging, eene wet op de ministeriële verantwoordelijkheid zal uitvaardigen, en dat die reeds binnen weinige dagen bekend worden zal. Wierd dit gerucht bewaarheid, zulks zou als eene nieuwe zegepraal der Schmerlingsche staatkunde, maar tevens als een heilloos dualismus worden aangemerkt, tenzij men Hongarije niet vergen wilde zich met hetzelfde verantwoordelijk Ministerie als de overige Landen der Monarchie te vergenoegen.

— De benoeming van graaf Coronini tot bevelvoerend generaal in Hongarije, ter vervanging van den tot het doorzetten van krachtige maatregelen minder berekend geachten Vorst Lichtenstein, alsmede de gelijktijdige benoeming van nieuwe gouverneurs in de twee gewigtigste Hongaarsche vestingen, Komorn en Peterwardein, wordt als eene gebeurtenis aangemerkt die in naauw verband met de maatregelen staat welke de Regering in Hongarije nemen wil. De generaal Coronini toch, die vroeger in het Banaat het bevel voerde, kent land en inwoners van Hongarije van nabij, en staat als een man van groote energie en krachtige handeling bekend. Tevens maakt men uit zijne benoeming op dat de omgeving des Keizers, die tot hiertoe meer met de Hongaren dan met de Liberalen in den Rijksraad overeenstemde, met hare aristocratische vrienden in onmin geraakt is en nu het doorzetten van krachtige maatregelen voor staat.

— Volgens eene depêche uit Corfu heeft de gezondheidstoestand der Keizerin zich verbeterd. De hoest was eenigzins minder en de koortsachtige verschijnselen hadden opgehouden.

— Volgens een telegrafisch berigt uit Cattaro, van 30 junij, hebben de Montenegrijnen Abdi pacha en de Meriditen in het fort Nebani aangetast, maar zijn teruggeslagen en met eenig verlies naar het gebergte teruggetrokken.

Per Telegraaf.

LONDEN 2 Julij.

Heden vroeg de heer Hennesey in het Lagerhuis mededeeling van de briefwisseling, in 1831 tusschen Engeland, Rusland en Frankrijk, alsmede gedurende den oorlog in de Krim, over de zaken van Polen gevoerd. Lord J. Russell protesteerde hierop tegen de opheffing der vrijheden in Polen door Keizer Nicolaas, maar zeide dat eene interventie thans nutteloos zijn zou. Men kon toch om Polen geen oorlog voeren. Lord Palmerston verklaarde insgelijks met de zaak van Polen te sympathiseren, en laakte het gedrag der Mogendheden in die aangelegenheid. Maar thans zou eene tusschenkomst van Engeland de Mogendheden ten sterkste verbitteren, en de beide Huizen zouden ook gewis hunne goedkeuring niet aan eene dergelijke interventie schenken. Het voorstel van den heer Hennesey is ten slotte aangenomen.

KARLSRUHE 2 Julij.

De Karlsruher Zeitung noemt heden de mededeeling der Allgemeine Zeitung, wegens eene militaire overeenkomst tusschen Baden en Pruissen eene tastbare onwaarheid.

VAN DE POOLSCHE GRENZEN 3 Julij.

Ten gevolge van belangrijke berigten die te Warschau uit Petersburg zijn ontvangen, is in eerstgemelde stad bij den Stadhouder eene buitengewone vergadering gehouden en onmiddellijk daarna een van de stadspleinen in een militair kamp veranderd.

WEENEN 2 Julij.

In de zitting van het Lagerhuis verdedigde de minister von Schmerling heden het niet aannemen van het Hongaarsch adres op de reeds bekende gronden. De Keizer heeft, zeide hij, terwijl hij wenscht zich over de in het adres vervatte hoogst gewigtige vraagstukken rondborstig uit te laten, van de Hongaarsche Stenden verlangd dat zij hem het adres in zoodanigen vorm zullen voorleggen dat de waardigheid zijner Kroon de aanneming daarvan toelaat. De Regering verwacht eene spoedige beslissing. De Minister van justitie besprak vervolgens zijn wetsontwerp op de regterlijke organisatie, en kondigde het weldra indienen van eene wet op de drukpers aan, alsmede eene wijziging van het woekerpatent, eene nieuwe wet op de strafvordering en eene wet op de onafhankelijkheid van den regterlijken stand.

In het Hoogerhuis deed graaf Rechberg soortgelijke mededeelingen als de heer von Schmerling in het Lagerhuis. Laatstgenoemd Huis heeft zich later met de verklaring van het Hoogerhuis vereenigd, dat het elke aanranding der Keizerlijke waardigheid als eene aanranding van de onschendbaarheid der Monarchie aanmerkte, en bij de verdediging daarvan de Regering ter zijde zou staan.

In het Lagerhuis heeft de heer von Schmerling nog verklaard, dat de Regering eene van den Rijksraad uitgaande wet op de Ministeriële verantwoordelijkheid niet kan bekrachtigen, maar zelf eene zoodanige wet in zal dienen, zoodra de Rijksraad, hetwelk spoedig te verwachten is, voltallig zijn zal.

AGRAM 3 Julij.

De Landdag heeft besloten geen kennis te nemen van de questie der vereeniging, zoolang Hongarije het vroeger gekozen standpunt niet verlaat.

TURIJN 2 Julij.

De verzekeringen in een brief uit Napels van 28 junij, wegens gevechten welke in de straten dier stad geleverd zouden wezen, zijn bloote verdichtsels.

MADRID 2 Julij.

De Republikeinsche bende is te Loxa ingesloten. De Correspondencia Autografa meldt dat de insurgenten hebben aangeboden zich over te geven op voorwaarde van lijfsbehoud. Men heeft hen echter opgeëischt om zich op genade of ongenade over te geven. Op den weg naar Loxa zijn twee wagens met buskruid aangehouden. Overigens heerscht in de provincie rust.

NEW-YORK 22 Junij.

De federalisten naderen Fairfax, alwaar een veldslag verwacht wordt. Het bevestigt zich, dat de Engelsche schooner Tropic met de lading in beslag is genomen ten gevolge van de schending der blokkade. — In Virginië verwacht men eene belasting op de inkomsten.

LONDEN 3 Julij.

Koffij zonder handel. — Suiker flaauw, Manilla 32.6. — Rijst. Bengaal 14.6 gevraagd. — Thee. Op de heden gehouden veiling zijn 10,484 k. den hamer gepasseerd, waarvan er 3382 k. verkocht werden; Assam 1 a 2 en Congo ½ d. lager. — Olie. Raap- £ 38 a 38.6/; Patent- £ 40 a 40.6/; Lijn- £ 29.9/. — Metalen. Schotsch Gietijzer 53. — Granen stil en vast.

LIVERPOOL 3 Julij.

Katoen. Afgedaan 20,000 b. tot onveranderde prijzen.

MADRID 2 Julij.

Spanje 2 pc. 42.25; dito 3 pc. 48.55.

PARIJS 3 Julij.

Frankrijk 3 pc. 67.70; dito 4½ pc. 97. Cred. Mob. —. Spanje 2 pc. 42⅞; dito binnenl. 3 pc. 47⅞.

LONDEN 3 Julij.

De 3 pcts. Gecons. 89½ Rusl. 4½ pc. 89. Spanje 2 pc. 41½; dito Amort. 16½. Mexico 3 pc. 22⅛.

WEENEN 3 Julij.

Oostenrijk, Metalliek 5 pc. 68; dito Nat. 5 pc. 80. Wissel Londen ƒ 138.75.

FRANKFORT 3 Julij.

Oostenrijk Metall. 5 pc. 47⅛; dito Nation. 5 pc. 55⅞.

ANTWERPEN 3 Julij.

Belgie 4½ pc. 99⅞; dito 2½ pc., 57⅜. Oostenrijk Metall. 5 pc. 48⅜; dito Nation. 5 pc. 56⅜. Spanje 2 pc. 41¾; dito 3 pc. 46⅝.

BINNENLAND.

ROTTERDAM 3 Julij.

De Tweede Kamer heeft heden de discussiën voortgezet over de wet op de nationale militie. Een amendement van den heer Hugenholtz op art. 147 is aangenomen met 47 tegen 14 stemmen, en een ander van denzelfden heer op art. 7 (daarna door de Regering overgenomen) beide strekkende om de bestemming van een gedeelte der ligting voor de dienst ter zee facultatief te maken, werd aangenomen met 38 tegen 24 stemmen. Artt. 8 tot 11 zijn daarna aangenomen. Over art. 12 (dienstneming van minderjarigen) werden de discussiën aangevangen en zullen morgen worden voortgezet. (Zie verder het verslag dezer zitting in het bij dit N.° behoorend Bijvoegsel, waarin tevens zijn opgenomen onderscheidene bij de Tweede Kamer ingekomen *wetsontwerpen* enz., benevens een *Uittreksel uit het Verslag der Gedeputeerde Staten aan de Staten der Provincie Zuidholland over den jare* 1860.)

Wat elders met verbazing zal waargenomen zijn, heeft ook hier de hoogste verwondering gebaard, de verschijning namelijk van eene komeet, zonder dat daaromtrent eenige openbare melding is gemaakt, wat aangaat hare aannadering tot de aarde.

Welligt is het de meermalen, hoewel nu eens zeker dan weder twijfelachtig aangekondigde komeet van Karel V, waaromtrent onze verdienstelijke dilettantsterrekundige van Middelburg zich zoo beroemd heeft gemaakt, die hare verschijning gesteld had omstreeks het jaar 1860.

Neemt men in aanmerking de moeijelijkheid aan zoodanige voorspelling eigen en de onzekerheid der data's, die daartoe leiden konden, dan kan men niet genoeg de scherpzinnigheid van den genoemden sterrekundige bewonderen, die eene zoo geringe misrekening heeft gemaakt; eene rekening waarvoor bekwame sterrekundigen zijn teruggedeinsd.

Niet vroeger dan eergisteren schijnt deze komeet de aandacht der waarnemers te Kopenhagen, Rome, Lissabon, Montpellier, Munster en elders in Duitschland tot zich getrokken te hebben. Professor Heis in laatstgenoemde stad schrijft dienaangaande den 1 julij, des avonds ten 12 ure, onder anderen het volgende: „Nadat sedert acht dagen de hemel voortdurend bewolkt was geweest, helderde hij heden avond tegen tien ure in het noorden op. Plotseling ontwikkelt zich tusschen de verdeelde wolken meer en meer een prachtige komeet, met eene kern die in grootte en helderheid de planeet Venus overtrof, en met eene staart, wier lengte die der prachtige komeet van Donati in 1858 in hare grootste uitgestrektheid nabij kwam. De plaats der komeet was in het sterrebeeld van de Lynx, nabij de grenzen van dat sterrebeeld en van dat van den Grooten Beer, regts van het hoofd van dit laatste. De staart reikte, in zoo ver zulks bij de dampige lucht te zien was, tot over β en γ van den Kleinen Beer. De omstandigheid dat de connexe zijde der komeet naar den Grooten Beer gekeerd was doet vermoeden dat de komeet zich naar dien kant wendt. Gedurende de volgende avonden behoeft men den blik slechts naar den noordelijken hemel te wenden om de vreemde gast, die ons zoo onverwachts verrastte, op die hoogte te aanschouwen. Even als de groote komeet van 1811 zal zij den geheelen nacht door zigtbaar zijn."

De heer Leverrier, te Parijs, zegt dat men geen reden heeft om zich te verwonderen dat deze komeet niet vooraf door de sterrekundigen is aangekondigd. Den 29 junij ging zij tegelijk met de zon onder; ten gevolge van hare snelle beweging was zij den 30 junij 12 graden naar het noorden gestegen en werd dien avond op verschillende plaatsen van Europa waargenomen. Leverrier beweert echter, vooral op grond der tafels van den heer Hind, dat zij niet de komeet van Karel V kan zijn.

Bij Koninklijk besluit is aan den met verlof in Europa aanwezigen kapit. der inf. van het leger in Ned. Indië F. G. Steck vergunning verleend tot het aannemen en dragen der onderscheidingsteekenen van ridder der 1ste klasse van de orde van Philip den Grootmoedige, hem door Z. K. H. den Groothertog van Hessen geschonken.

Z. M. heeft goedgevonden, tot lid der provinciale commissie van geneeskundig onderzoek en toevoorzigt in Zuidholland, gevestigd te 's Gravenhage, te benoemen den heer G. C. Terlaak, heel- en vroedmeester te 's Gravenhage, ter vervanging van wijlen den heer J. G. Vorstman.

Bij Koninklijke besluiten is aan den heer J. J. Carabain, laatstelijk opzigter der 1ste kl. bij de burg. openb. werken in Ned.-Indië, thans met verlof hier te Lande, op zijn verzoek, met ingang van 1 febr. 1861, een eervol ontslag uit 's Lands dienst verleend, met toekenning van pensioen; — is aan den heer B. Goudswaard, op het daartoe door hem gedaan verzoek, tegen den laatsten december 1861, een eervol ontslag verleend als directeur van de Nederl. Handel-Maatschappij te Amsterdam.

Door Z. M. is bepaald, dat dit jaar voor de najaarsoefeningen alleen de miliciens der ligting van 1858 in activiteit zullen worden opgeroepen, welke tot de bataillons infanterie behooren, om in de legerplaats te Milligen te kamperen, ten einde die bataillons op eene sterkte van 380 man te brengen. Gemelde miliciens zullen 10 augustus a. s. bij hunne korpsen moeten present zijn en zullen vóór of op 20 september daaraanvolgende weder met onbepaald verlof naar hunne haardsteden terugkeeren.

Z. Exc. de Minister van Binnenlandsche Zaken heeft mr. J. van Lennep benoemd om de Nederlandsche Regering te vertegenwoordigen op het aanstaand congres (19 augustus) te Antwerpen.

De audientie van den Minister van Binnenlandsche Zaken zal op zaturdag 6 dezer niet plaats hebben.

Uit Amsterdam meldt men aan de U. C.: In onze letterkundige kringen wordt met veel lof gesproken over een oorspronkelijk blijspel van een onzer geestigste schrijvers, ten titel voerende: *Frans Hals*, hetgeen in de volgende campagne door een onzer tooneelgezelschappen zal worden opgevoerd, en dezer dagen in verschillende letterkundige kringen werd voorgelezen.

Een telegrafisch berigt meldt dat het Provinciaal Geregtshof van Zeeland heden den persoon van A. Polderman heeft veroordeeld tot de straffe des doods, wegens moedwillige nederlaag met voorbedachten rade, in den bewusten nacht gepleegd, welke misdaad door verschillende daden, reeds maanden bevorens uitgevoerd, bewezen wordt.

Gelijk men weet houdt Keizer Napoleon zich onledig met een leven van Julius Caesar. Een onzer Nederlandsche letterkundigen verzamelt bouwstoffen voor dat werk, met betrekking tot het verblijf van Caesar in deze streken. (U. C.)

Beroepen tot predikant bij de Hervormde gemeente te Ulrum (Groningen) ds. J. G. Busch Keiser, pred. te Schingen en Slappeterp; — bij de Chr. Afgesch. gemeente te Beilen (Drenthe) ds. H. Joffers, thans te 's Gravenhage.

De heer W. D. Statius Muller, predikant bij de Evang. Luthersche gemeente te Schiedam, heeft voor het op hem uitgebragte beroep naar Zutphen, zijne vorige standplaats, bedankt.

Kralingen 3 *julij.* — Bij den burgerlijken stand alhier zijn in junij ll. aangegeven 19 geborenen, 13 overledenen, geene gehuwd.

Gouda 3 *julij.* — De heer W. Poolman is, na afloop der herstemming, met 375 tegen 126 stemmen, benoemd tot lid van den Gemeenteraad.

's Gravenhage 3 *julij.* — De heer Murphy, afgetreden gezant van de Vereenigde Staten van Amerika bij het Nederlandsche Hof, heeft gisteren deze residentie verlaten.

— Alhier zijn aangekomen en afgestapt aan het Hôtel Paulez de heeren Knebel Debritsch en von Prittwitz, ridmeesters in Pruissische dienst, komende van Breslau.

— Heden is alhier geopend de zes en veertigste vergadering van de Algemeene Synode der Nederlandsche Hervormde kerk, zamengesteld als volgt: president P. A. C. Hugenholtz, predikant te Dokkum; vice-president dr. F. J. J. A. Junius, predikant te Tiel; secundus van den vice-president dr. H. J. Spijker, predikant te Amsterdam; secretaris S. F. van Hasselt, emeritus-predikant van Sneek; quaestor-generaal C. van Rinsum jr., te Amsterdam: — hoogleeraren praeadviserende leden: dr. J. J. Prins, hoogleeraar te Leyden; dr. H. E. Vinke, hoogleeraar te Utrecht; dr. P. Hofstede de Groot, hoogleeraar te Groningen; — afgevaardigde predikanten en ouderlingen: uit Gelderland, L. Lasonder, ouderling te Groenlo; uit Zuidholland, G. Molenkamp, predikant te Delft; J. G. Waldkirch Zieppecht, ouderling te Leyden; uit Zeeland, H. Q. Janssen, predikant te St. Anna ter Muiden; uit Utrecht, J. F. Wetter, predikant te Vreeswijk; uit Overijssel, J. J. Metzlar, predikant te Deventer; uit Groningen, dr. H. Huysers, predikant te Farmsum; uit Noordbrabant, J. A. van Walsem, predikant te Vugt; uit Drenthe, R. P. Reddingius, predikant te Zweeloo; uit Limburg, D. Hendriksz, predikant te Meerssen; — van wege de commissie tot de zaken der Waalsche kerken, J. F. C. Kronenberg, predikant te Arnhem, mr. J. S. Vernède, ouderling te Utrecht; — van wege de commissie tot de zaken der Protestantsche kerken in Nederlands Oost- en West-Indië, dr. J. C. Zaalberg Pz., predikant te 's Gravenhage.

— Gisteren avond had alhier in de zaal Diligentia de jaarlijksche soirée der leerlingen van de Koninklijke muziekschool plaats. Een talrijk en uitgelezen publiek gaf herhaaldelijk blijken van goedkeuring over de verschillende uitgevoerde nummers. Bij het einde der soirée werden door den voorzitter der commissie van toezigt, bij het verlaten der school diploma's uitgereikt aan drie verdienstelijke kweekelingen, als: mejufvrouw S. Leupen (zang) van Middelburg, de heer J. Hemmes (oboë) van 's Hage, en de heer A. Belinfante (clarinet) van Amsterdam.

Eere zij den nog steeds met jeugdigen ijver werkzamen directeur de heer J. H. Lubeck. Deze avond getuigde weder ruimschoots van het vele goede door hem op het gebied der kunst voortgebragt.

Leyden 3 *julij.* — Heden is er brand ontstaan in de vernisstokerij, gelegen aan den Marendijk en toebehoorende aan den heer W. P. van Beugem, firma Noortveen en Co., alhier. Het gebouw was in een half uur geheel uitgebrand.

Leydschendam 3 *julij.* — De aangekondigde harddraverijen, ter gelegenheid van de kermis heden alhier gehouden, werden begunstigd door zeer schoon weder en hadden plaats onder den toevloed eener ontelbare menigte, zoo ingezetenen als vreemdelingen. De ochtendprijs, een zilveren inktstel, werd behaald door den zwarten ruin Mallejan, van den heer D. Vermaat, te Charlois, pikeur J. de Boer; de ochtend-premie, 12 desertmesjes met zilveren hechten, door den bruinen ruin de Leeuw, van G. Vijverberg, te Soetermeer, pikeur P. van Santen. De namiddagprijs, een zware zilveren fantaisie-beker, werd behaald door de zwarte merrie Lietse, van den heer Fromberg qq., te Watergraafsmeer, bereden door denzelfden; de premie, eene vergulde pendule, door de bruine merrie Gosina, van den heer Lehnen, te 's Gravenhage, pikeur J. de Boer. De bijzondere orde, waarmede dit nationale volksfeest afliep, de goede directie en het buitengewoon schoone weder maakten dezen dag tot een waren vreugdedag. De ontwerper verdient dank voor het genoegen dat hij aan de Leydschendamsche ingezetenen heeft verschaft.

Monnikendam 1 *julij.* Gisteren werden bij het ongunstige weder, ten gevolge van den hoogen waterstand der Zuiderzee, de twee aan den waterlandschen zeedijk nabij deze stad gelegen buitenpolders het

Hemmeland en de Nes geheel geïnundeerd. Het grasgewas dier polders, gedeeltelijk gemaaid en gedeeltelijk reeds als hooi gereed, is voor een groot gedeelte weggedreven en de oogst alzoo geheel verloren. De schade daardoor veroorzaakt wordt geraamd op *f* 5 a 6000.

NIEUWE DIEP 2 *julij*. — Gisteren brak alhier een hevige brand uit, die in weinig tijds een huis in de asch legde. Zoo niet een kind, ten gevolge van den stikdamp, de ouders had wakker geschreeuwd, dan waren welligt allen in de vlammen omgekomen.

— Heden middag is alhier binnengekomen Zr. Ms. instructiebrik Urania, om morgen met de adelborsten 2de kl. weder in zee te steken, en van Amsterdam alhier aangekomen Zr. Ms. stoomflotiljevaartuig Amstel, tegelijk met twee kanonneerbooten.

— Hier ligt zeilreê het barkschip Zaanstroom, kapit. Schaap, bestemd naar de Kaap de Goede Hoop, waarmede weder een 50tal landverhuizers derwaarts wordt overgevoerd; daaronder bevindt zich de vroegere predikant van Leeuwarden, ds. J. Beijer.

OSSENDRECHT 1 *julij*. — De werkzaamheden ter indijking van Caterspolder, in de gemeente Woensdrecht, spoeden ten einde, waardoor wederom minstens 127 bunders schorgrond aan de zee ontwoekerd in goed bouwland zullen worden herschapen. De nieuwe dijk, loopende van Prinscarelspolder tot aan de kapitale bouwhoeve genaamd Lindonk, behoorende aan mevr. Bosschaert, heeft eene lengte van 2800 ellen.

GRONINGEN 29 *junij*. — Heden zijn aan de Hoogeschool bevorderd tot doctors in de geneeskunde de heeren M. J. Adriani, van Zuidbroek, en T. J. Wiebinga Beukema, van Niezijl, de eerste na het verdedigen van eene verhandeling: „Over de te korte navelstreng en de daardoor te weeg gebragte nadeelen," en de tweede van de beschrijving: „Van een geval van hoornvlies verweeking bij eenen typhuslijder, met algemeene beschouwing aangaande deze ziekte en hoornvlies versterving."

— Per het schip *Henriette Maria*, kapit. P. Tjebbes, is den 8 mei ll. als passagier van Java n. Nederland vertrokken de heer D. Busken Huët en niet de heer D. B. Harst, zoo als in ons vorig Nommer abusief is vermeld.

AFSLAG van HUIZEN en ERVEN,
IN HET NOTARISHUIS TE ROTTERDAM,
Woensdag den 3 Julij 1861.

Een Huis enz., n/z. Nieuwehaven, 12/245; trekg. *f* 4525, daarboven *f* 220, verkocht.
Een Huis enz., w/z. Bierstraat, 1/430; ... „ - 5150, daarboven *f* 1050, verkocht.
Een Huis enz., w/z. Schied. Dijk, 3/559; „ - 6950, daarop verkocht.

VEILING VAN:
Een Huis enz., Boerenvischmarkt, 7/40; „ - 7250.
Een Huis enz., Kromme Hang, 2/429; .. „ - 11800
Een Tuin met Koepel, in zekere Laan aan de westzijde van de Slakade, 13/436; „ - 975.
Een Tuin enz., als voren, 13/435; ...... „ - 1800.
Een Tuin enz., als voren, 13/434; ...... „ - 1275.

245ste Staats-Loterij.
2de Klasse, 3de Lijst.
Trekking op 3 Julij.
GETROKKEN PRIJZEN.

Prijs van *f* 2000: N.° 9961
„ „ - 1000: „ 17014
„ „ - 400: „ 3941
„ „ - 200: „ 4745 10176 19968
„ „ - 100: „ 3200 3298 19460

Prijzen van *f* 30:

8	2328	4707	7353	9747	12089	14438	17612
23	2375	4810	7359	9753	12102	14450	17617
37	2384	4832	7462	9758	12129	14518	17672
47	2473	4889	7464	9763	12148	14629	17721
66	2547	5124	7482	9785	12176	14644	17732
151	2559	5132	7494	9850	12268	14720	17770
157	2590	5138	7510	9851	12286	14805	17819
233	2614	5142	7558	9894	12375	14807	17829
241	2712	5144	7606	9990	12376	14919	17834
245	2784	5167	7669	10023	12404	14928	17859
263	2797	5171	7722	10051	12408	15009	17866
281	2816	5210	7904	10082	12422	15068	17888
355	2824	5222	7970	10220	12480	15090	17900
356	2975	5381	7986	10313	12562	15160	17902
392	3002	5520	8045	10322	12635	15205	18098
401	3046	5637	8060	10451	12639	15278	18131
409	3050	5638	8105	10466	12671	15369	18207
434	3082	5663	8166	10524	12743	15400	18234
439	3124	5666	8207	10718	12803	15405	18261
467	3130	5736	8238	10725	12900	15497	18278
613	3170	5746	8253	10782	12917	15517	18314
687	3229	5785	8311	10853	13012	15532	18324
715	3249	5850	8319	10884	13029	15580	18385
734	3252	5857	8337	10928	13075	15618	18424
781	3261	5884	8341	10967	13149	15660	18458
860	3314	5895	8383	10984	13168	15719	18537
873	3325	5910	8460	11001	13175	15723	18614
874	3339	5968	8484	11016	13188	15724	18646
1076	3353	5985	8493	11045	13265	15751	18661
1098	3365	6142	8505	11101	13303	15847	18673
1202	3431	6196	8520	11116	13406	15884	18695
1213	3471	6233	8532	11148	13436	15911	18791
1214	3478	6275	8542	11157	13511	15978	18813
1288	3492	6307	8577	11173	13517	16066	18816
1304	3495	6322	8628	11180	13520	16109	18850
1344	3536	6326	8647	11223	13529	16162	18862
1400	3560	6479	8685	11234	13552	16201	18914
1451	3568	6509	8695	11432	13563	16265	18933
1483	3686	6510	8731	11436	13582	16273	18995
1485	3734	6526	8758	11439	13585	16300	19145
1515	3875	6529	8830	11456	13599	16321	19170
1603	3964	6566	8915	11465	13627	16386	19279
1623	3968	6597	8929	11468	13651	16615	19307
1603	3983	6637	9016	11485	13725	16654	19342
1623	3997	6673	9053	11517	13822	16663	19410
1642	4020	6754	9086	11559	13896	16743	19461
1647	4067	6771	9101	11630	13949	16808	19571
1666	4071	6796	9153	11731	13955	16811	19623
1691	4172	6899	9183	11751	14062	16963	19678
1760	4265	6952	9186	11814	14102	17057	19687
1806	4389	7020	9294	11859	14161	17076	19711
1984	4459	7044	9415	11897	14218	17165	19722
2013	4494	7086	9444	11898	14235	17222	19743
2035	4498	7109	9515	11923	14247	17226	19796
2143	4527	7168	9559	11956	14272	17359	19877
2189	4534	7186	9571	12013	14280	17369	19918
2262	4557	7317	9586	12020	14385	17537	19933
2270	4585	7342	9696	12063	14437	17572	19980
2323	4612	7342	9740				

Burgerlijke Stand.
ROTTERDAM 3 Julij.

OVERLEDEN: C. F. Kuipers, man van M. J. Florijn, 56 j. — P. Lucas, jm., 23 j. — J. Kremers, z., 10 m. — J. C. M. Mossou, d., 9 m. — A. C. E. Zellmer, d., 6 m. — H. J. Boek, z., 2 d. — M. C. Ganderheyden, man van S. Wels, 60 j. — J. J. den Hertog, d., 10 d. — J. H. Tol van der Meulen, man van M. Snoey, 72 j. — H. J. Emmerie, d., 3 m.

BEVALLEN: P. van der Wal, geb. van Hoek, d. — M. J. Bellaart, geb. Beyster, z. — H. F. Hartman, geb. Driemeijer, z. — J. H. H. van den Brink, geb. Ruygrok, z. — A. van der Putten, geb. Elperdink, z. — C. S. Vis, geb. van Huet, z. — N. Bol, geb. Unger, d. — N. Heedel, geb. Bourguignon, z. — E. K. Stockmans, geb. Micgielse, z. — A. B. M. Furst, geb. Engelman, z. — G. de Vos, geb. Frederiks, z. — J. de Zwart, geb. Le Noble, z. — J. Schepen, geb. Muije, d. — J. H. van Daal, geb. Bartholomeus, d. — C. Koeleman, geb. Schoonhoven, d.

GEHUWD: A. J. van Selm, jm., 24 j., met J. C. van der Starre, jd., 21 j. — J. van Kemenade, jm., 38 j., met E. Krapels, jd., 39 j. — C. op den Kelder, jm., 23 j., met H. M. Kolsteren, jd., 27 j. — H. Helferich, jm., 43 j., met S. Kraatz, jd., 30 j. — G. K. Schram, jm., 23 j., met C. Leeuwis, jd., 32 j. — C. Reuman, wedr., 37 j., met J. C. Hief, wed. W. C. IJ. Reuman, 35 j. — M. Westphal, jm., 23 j., met A. M. J. Keesje, jd., 20 j. — M. Loos, wedr., 59 j., met J. Timmermans, wed. J. van Leeuwen, 49 j. — C. Plug, jm., 29 j., met J. Romein, jd., 32 j. — A. D. Chervet, jm., 33 j., met H. van Vlies, jd., 39 j. — W. Agthoven, jm., 35 j., met W. S. Baljon, jd., 28 j. — F. Dusault, jm., 30 j., met W. C. Beers, jd., 25 j. — W. F. N. van den Broek, jm., 27 j., met J. F. Puls, jd., 20 j. — C. H. Nonnekens, jm., 24 j., met J. M. van As, jd., 22 j. — H. Dereckt, jm., 35 j., met J. H. van Sichem, wed. J. H. Fontein, 36 j. — G. L. van Es, jm., 29 j., met M. A. Sauveur, jd., 21 j.

Beursberigten.
LONDEN 2 Julij.

3 pc. Cons. cont.	89¼ a 89⅜	3 pc. Peru	72 a 73
id. id. op tijd ..	89⅜ - 89½	4½ pc. id. Urib. ..	82½ z. coup.
5 pc. Oostenrijk	60 - 65	id. te New-York	78 - 80
dito 1859	60 - 65	3 pc. Portugal ..	46½ z. coup.
4½ pc. België ...	98 - 100	5 pc. Rusland ..	102 - 104
5 pc. Braz 1824	98 - 100	4½ pc. idem	90 z. coup.
id. 1839/59	97 - 99	3 pc. idem	62 - 62½
id. 4½ pc. 1852 ..	86 - 88	3 pc. Spanje ...	49 z. coup.
idem 1858	86 - 88	2 pc. idem	41½ z. coup.
6 pc. Buen.-Ayr.	90 - 92	idem Amort. ...	16½ - 17
6 pc. Chili	100 - 102	id. Cert. Coup. .	5¼ - 5¾
3 pc. idem	70 - 72	5 pc. Sardinië ..	77 - 79
5 pc. Denemark.	— - —	6 pc. Turkije ...	72½ - 73½
3 pc. idem	82 - 84	idem Nieuwe. ..	57½ - 58½
2½ pc. Holland .	64 z. coup.	4 pc. idem	100¼ - 100¾
4 pc. idem	99 - 100	3 pc. Venezuela	18½ - 19½
Equador	11¾ - 12¼	idem Uitgest. ..	9½ - 10½
id. Land-warr.	— - —	Wissel Amst. krt.	11.19 a 19½
4½ pc. Grenada .	15½ - 16½	idem 3 m.	12.1 a 12.1½
id. Uitgestelde .	5¼ - 6	idem Rott. 3 m. .	12.1 a 12.1½
3 pc. Mexico ...	21⅞ - 22¼	idem Parijs kort.	25.35 a 40
4½ pc. Peru	94 - 96	idem 3 m.	25.62½ a 67½

Binnenl. fondsen onveranderd. Van buitenl. waren Turksche hooger; de stemming was over 't algemeen vast.

PARIJS 2 Julij.

Frankrijk 3 pc. a cont. 67.60, 67.55; dito op ultimo 67.80; dito 4½ pc. a cont. 96.90, 96 75; dito op ultimo —. Bank-Actien 2855. Crediet Mobilier 690. Rusland 4½ pc. —; dito Spoorw.-Aand. —. Napels 5 pc. 74. Spanje 2 pc. 42½; dito buitenl. 3 pc. Oude —; dito Nieuwe 49½; dito binnenl. 3 pc. —; dito Passive 16½. Oostenrijk 5 pc. —. De stemming was heden flaauw.

ROTTERDAM 3 Julij.

				l. k.	h. k.	gebl. k.
Nederl. ..	Werk. Schuld	2½	pCt.	63¾		
„	dito dito	3	„	75¾	76	76
„	dito dito	4	„	98¾		
Spanje ...	Oblig., 3 nu	2	„	42⁵⁄₁₆		
Portugal ..	Obl. 1856/59		„	46⁵⁄₁₆		
Rusland ..	Obl. 1798/1816	5	„	103	103⅛	103⅛
„	Obl. bij Hope	4	„	77		
„	Obl. te Amst. .	4½	„	89¾	89⅞	89⅞
„	Obl. bij St. 1855	5	„	94¹⁵⁄₁₆		
„	Spoorw. Aand.	5	„	191	192	191
Oostenr. ..	Obl. in Metal.	2½	„	24⁵⁄₁₆		
„	dito dito	5	„	46	46¹⁄₁₆	46
„	d.° N. te Amst.	5	„	69⅛		
„	dito Nationale	5	„	53¹³⁄₁₆	53¾	53⅞
„	Ad. fl. 250 1860		*f*	361½		

De stemming der markt was heden in het algemeen vast, hiervan echter uitgezonderd Russische Spoorweg-Aandeelen, welke tot verlaagde prijzen zeer aangeboden bleven.

Het Committé der Effecten-Handelaren,
H. A. MARCELIS, *Secretaris.*

Laatste prijzen ten drie ure: Portugal, Obligatien te Londen 1856/1859, 3 pc., 46⁵⁄₁₆. Rusland, Spoorweg-Aandeelen, *f* 190½. Oostenrijk, Metalliek Oude, 5 pc., 46; dito Nationale, 5 pc., 53⅞, 53¹⁵⁄₁₆, 53¾; dito Weener Aandeelen 1854, *f* 190½, *f* 191, *f* 191; dito dito 1860. 361. Grenada, Obligatien, 4¼ pc., 14¾, 14¹⁵⁄₁₆, 14¹⁵⁄₁₆; dito Uitgestelde, 1 pc., 5¹⁄₁₇. Griekenland, Obligatien, 5 pc., 8, 8¹⁄₁₆, 8¹⁄₁₆.

AMSTERDAM 3 Julij.

				l. k.	h. k.	gebl. k.
Nederl., ..	Werk. Schuld	2½	pCt.	63¾	63¾	63¾
„	dito dito	3	„	75¹¹⁄₁₆	75¾	75¾
„	dito dito	4	„	99¹⁄₁₆	99¼	99¹⁄₁₆
„	Amort. Synd.	3½	„	92¼		
„	Hand. Maats.	4½	„			
„	O.-I. Leening	4	„			
„	Holl. Spw. ...	4½	„			
„	Rijnsp.	4½	„	103¾	104	103¾
„	M. van Weld.	4	„			
België, ..	Cert. *Rothsch.*	2½	„	54⁵⁄₁₆	54¼	54¼
Frankrijk,	Certificaten ..	3	„			
Spanje ...	Buitenlands ..	2	„	42¼	42⅜	42⁵⁄₁₆
„	dito	3	„			
„	Binn. a *f* 6000	3	„	47¼	47⅜	47¼
„	Amort. Schuld			16¹³⁄₁₆		
„	Bew. v. Coup.			5⅝		
Portugal,	Obligatien ...	3	pCt.	46⁹⁄₁₆		
„	dito 1856/59.	3	„	46⁵⁄₁₆	46¼	46¼
„	dito Uitgest. ..					
Rusland,	Ob. *Hope en C.*	5	„	103⅛	103¼	103⅛
„	dito 1828/29 ..	5	„	101	101⅛	
„	Cert. 1831/33	5	„			
„	d.° 1840	4	„	76⅛		
„	d.° *Stieglitz* ..	4	„	75¹¹⁄₁₆	75¾	75¹¹⁄₁₆
„	d.° d.° Nieuwe	5	„	83		
„	d.° d.° 1855 N.	5	„	95	95⅛	95⅛
„	d.° te Lond.	4½	„			
„	d.° v. Assign. ..	6	„	57	57⅛	57
„	Inschr. dito ..	6	„			
Polen, ...	Aand. 1835 ..	...	*f*	163¾	164	
„	Obligatien ...	4	pCt.	76⅛		
Pruissen,	Oblig. 1859 ..	5	„	105¼		
„	Aand. 1854 ..	3½	„			
Oostenr.,	Ob. *Goll en C.*	5	„			
„	d.° dito	4	„			
„	d.° Met. Oude	5	„	46	46⅛	46¹⁄₁₆
„	d.° N. te Ams.	5	„	69	69⅛	69⅛
„	d.° Nat. Met. ..	5	„	53¾	54	53¹⁵⁄₁₆
„	d.° Metalliek.	2½	„	24³⁄₁₆	24⁵⁄₁₆	24³⁄₁₆
„	W. Ad. fl 250	4	„	189½	190	
Brazilië,	1824, £ 100	5	„	97⅛		
Equador,	£ 100	1	„	11⁷⁄₁₆		
Venez., ..	Obligatien ...	3	„	17¾	18	17¾
„	Uitgestelde ..	1½	„	9½		
Grenada,	Obligatien ...	4½	„	15		
„	Uitgestelde ..			5½		
Mexico, ..	Obligatien ...	3	„	22⅛		
Illinois		7	„	87½	87⅜	87¼

Nederl. Bank, 4 pc., 178. Rusland, Cert. te Londen, 1859, 3 pc. 61⅛; dito bij Hope, 1860, 4½ pc., 89¾; dito Spoorweg Actien, 5 pc., 190, 191, 190½; dito Nieuwe, 4 pc., 171. Weener Bank-Actien, 3 pc., 635; dito Aand., 1860, 5 pc., 361, 362½; Fr. Oostenr. Spw. Oblig. bij Hope *f* 123. Brazilie 1860, 4½ pc., 86. Galveston, Spoorw. Oblig., 8 pc., 28. Griekenl., 1825, 5 pc., 7¹⁵⁄₁₆, 8.

Beleening 3, Prolongatie 2½, Disconto 3 pc.

Holl. fondsen, die in den beginne eene neiging tot vooruitgang vertoonden, zijn ten slotte nog iets lager dan gisteren gebleven; Russ. Aand. Spoorw. wederom meer aangeboden, overige soorten bijna onveranderd; Oostenr. en Spaansche een weinig aangenamer.

Laatste prijzen ten 3 ure: Holland, 2½ pc., 63¾. Spanje, 2 pc., 42⁵⁄₁₆; dito binnenl. 3 pc. a *f* 6250, 47¼. Oostenr. Metall., 5 pc., 46 a 46¹⁄₁₆; dito Nation., 5 pc., 53¹⁵⁄₁₆.

Weerkundige Waarnemingen op 3 Julij 1861. — 8 uur v. m.

NAMEN der PLAATSEN.	BAROMETER te Maastricht en verschil.	WIND. rigting.	WIND. kracht.	TEMPERATUUR.	TOESTAND DER Lucht.	TOESTAND DER Zee.
	Millim.			*Celsius.*		
Hartlepool	— 4. 9	N.W.	—	+ 18. 9	schoon.	slecht water.
Groningen	— 2. 3	W.	0	+ 14. 2	—	—
Helder	— 2. 1	W.N.W.	7	+ 13. 9	—	—
Vlissingen	— 0. 5	W.N.W.	6	+ 15. 2	—	—
Maastricht	760. 0	W.Z.W.	3	+ 16. 4	—	—
Portsmouth	+ 3. 7	N.W.	—	+ 15. 6	schoon.	gewoon.
Plymouth	+ 4. 7	N.W.	gewone bries	+ 18. 9	sch., overdr. wolk.	slecht water.
Havre	+ 2. 9	W.N.W.	25	+ 15. 2	betrokken.	ruwe zee.
Parijs	+ 2. 4	W.	zwak.	+ 15. 3	schoon dampig.	—
Brest	+ 7. 1	N.W.	0	+ 12. 5	zeer schoon.	slecht water.

Alzoo grootste verschil in Nederland M 2. 3 G; generaal idem B 12. 0 Ha.
Verwacht sterke Westelijke wind.

Scheepstijdingen.

Brouwersh. (N. W.)
Aangekomen,
2 julij *Valiant*, Morgan, Liverpool
(opgezeild n. Helvoet)
Vertrokken.
3 *Marinus Willem*, v. Duyn, Hellevoet
Hellevoet *Aangek.*
3 julij *Gironde* (st.), Bordeaux
Thames, Burton, Boness
Julia, Duck, d.°
Tradesman, Betts, Leith
Lord Raglan (st.), Newc.
Nordkyn, Mathiesen, Hammerfest
Themis, Buiten, Riga
Lina, Gruber, d.°
Herstelling, Bossinga, d°
Agina Undina, Brouwer, Dantzig
Metje Schönfeld, v. Dijk, Koningsbergen
Sophia, Jacobsen, Dramm.
Fanny, Kurtze, Libau
Johanna, Dreijer, Windau
Bergens Paquet, Silchenstedt, Bergen
N. M. Harboe, Hansen, Pernau
Marinus Willem, van Duyn, Brouwersh.
Vertrokken.
3 *Earl of Auckland* (st.), Londen
Adm. Calor (s), Hartlep.
Balmoral (st.), Bristol
Zeilklaar.
Jan van Galen, de Boer, Hong K. (via Singap.)
Gazelle, Seagers, Shoreh.
(W.Z.W.—N.W.)
Brielle (N. W.) *Aang.*
3 julij *Concordia* (s), Lond.

Vertrokken.
Norfolk (st.), Goole
Seahorse (st.), Hull
Ocean Queen (st.), dito
Balmoral (st.), Bristol
(is teruggekomen en opgestoomd n. Helvoet)
Maassluis (N. N. W.)
Aangekomen.
3 julij *John & Charles*, Hopkins, Rochester
Texel (W.) *Aangek.*
2 julij *Emma*, Hofkamp, Londen
Alida Hendrika, Bieze, Liverpool
Gipsy, Dobson, Sunderl.
(met verlies van groote steng, groote ra en met gescheurde zeilen)
Georg, Mulder, St. Pet.
Georg Sverdrup, Berentsen, Bergen
Laura, Ellefsen, Frederikshald
Walhalla, Naess, Laurvig
J. D. Caroline, Ellefsen, Krageroe
3 *Buto*, van der Burg, Banjoewangie
(vertr. 21 febr.)
Vlie *Aangekomen*
1 julij *Vriendschap*, Kuipers, Hartlepool
de Hoop, Oldenburger, Nerva
Vesta (st.), Koningsb.
Pietertje, Smedes, Hamb.
2 *Adolf Frederik*, de Jong, Riga
Hero, Pedersen, Droback
Stoomvaart (st.), Hamb.
Zoltkamp *Aangek.*
1 julij *Neptunus*, Bakker, Triest

Delfzijl *Vertrokken*
28 junij *Celeritas*, Ohlsen, Archangel
Vlissingen *Aangek.*
30 junij *Mainio*, Blomström, Odessa
2 julij *Adèle*, Clausen, New-York
Isabellita, Aguirre, Matanzas (n. Gent)
—o—
Baltimore *Uitgekl.*
17 junij *David Stewart*, Prentiss, Amsterdam
New-York *Vertr.*
18 junij *Henry*, Wilson, Rotterdam
Corfu *Aangekomen*
18 jun. *Favourite* Whitfield, Rotterdam
Livorno *Aangekomen*
22 junij *Helena Jacoba*, Boomgaard, Antwerp.
Bilbao *Vertrokken*
24 junij *Redite*, Hoveling, Cardiff
Calais *In lading*
29 junij *Anna Hendrika*, Ebling, Pillau
Johanna, Brouwer, d.°
Queenstown *Vertr.*
30 junij *Union*, Oostra, (v. B.-Ayres) Londen
Liverpool *Aangek.*
1 julij *Pelican* (st.), Rott.
In lading.
Abeona, Rendle, Dordt
Uitgeklaard.
Margina, Smit, Nerva
Catharina Maria, de Vries, St. Pet.
Portsmouth *Binneng.*
1 julij *Jantje Doornbos*, Smit Addens, Wyburg n. Sevilla
Ramsgate *Binnengel.*
1 julij *Tweeling*, Schoemaker, Thisted n. Sandwich
Shoreham *Aangek.*
1 julij *Lactor & Emergo*, Kuipers, Groningen
Londen *Aangekomen*
1 julij *Catharina*, Zeegers, Gothenburg
2 *Geppiena*, Oldenburger, Rostock
Anna Catharina, de Vries, Emden
Deptford Packet, Mann, Groningen
In lading.
Katrina, Waterborg, Amsterdam
Uitgeklaard.
1 *Ceres*, Huizinga, Stettin
Yarmouth *Binneng.*
1 julij *Abeona*, Pyves, Rott. n. Shields
Bridlington *Binneng.*
1 julij twee Ned. schepen, witte vlag met rooden rand, Ns. 126 en 58
Hull *Vertrokken*
30 junij *Eelbrendina*, Atzema, Cappeln
Hartlepool *Aang.*
30 junij *Juffer Hillegonda*, Douwes, Grimsby
Sunderland *Aang.*
1 julij *Zior*, Price, Amst.
Shields *Aangek.*
1 julij *Zeemeeuw*, Boekhout, Yarmouth
Vertrokken.
Robert & Marg., Schied.
Emden *Aangekomen*
26 junij *Maria*, Groenewold, Amsterdam
28 *Margaretha*, Mudder, d.°
Hamburg *Aangek.*
1 julij *Juliana*, Ritscher, Makkum
Heskea, Collmann, d.°
5 *Gebrüder*, Freese, d.°

Vertrokken.
2 *Anke*, Bleeker, Holland
Minerva, Oestmann, Amsterdam
Op de **Elve** *Aangek.*
30 junij *Maria*, Giese, Gron.
Cuxhaven *Aangek.*
1 julij *Pieterdina Marchina*, Klein, Triëst
Bremerhaven *Aang.*
30 junij *Harmonie*, Gust, Riga n. Carolinerzijl
1 julij *Vrouw Elisabeth*, Top, Christiansand
Neustadt *Aangek.*
23 junij *het Vertrouwen*, Meijer, Newcastle
Vertrokken.
26 *Agatha Jacobina*, Kramer, Holland
Dantzig *Vertrokken*
29 junij *Cornelia*, Jentsema, Holland
Memel *Aangekomen*
28 junij *Regina Hillechina*, Scholtens, Rendsb.
Vertrokken.
28 *Catharina Luitgarda*, Stuitje, Groningen
Constitution, Berg, Schiedam
Kroonstad *Aangek.*
27 junij *Hermine & Elise*, v. d. Kooy, Cardiff
Vertrokken.
26 *Freerk Jan*, Smit, Stockholm
Archangel *Aangek.*
21 junij *Mercur*, Alwardt, Schiedam
Zeilklaar.
20 *Hermes*, Suerken, Amst.
Elschlea, Schoon, dito
21 *Christina*, Kamminga, d°
Burgem. H. Zeilinga, Teensma, Zaandam
Nieuw-Nederland, Zomerdijk, Groningen
Antje Witsenborg, Hanepoot, dito
22 *Jeltina*, Scherpbier, Delfzijl
Stockholm *Uitgekl.*
22 junij *Eintracht*, Dirksen, Holland
Dalaroe *Aangek.*
24 junij *Albertina*, Lever, Antwerpen
25 *Margaretha*, Kwint, Amsterdam
Sandhamn *Aangek.*
23 junij *Hilma Frederika*, Smith, Amsterdam

Elseneur *Aang.*
1 julij *Annechina*, de Jonge, Nerva n. Abbeville
Alida, Sprik, d.° n. Amst.
Eclipse, Brandt, Soerab. n. Norrköp.
Wubbeg. Ilbina, Bloema, Riga n. Delfzijl
Alkaja, Eckman, Amst. n. Christinestad
Gepasseerd.
29 j. *Leentje*, Hoedemaker, Riga n. ...
Johanna Margrietha, Ei, d.° n. Amst.
Gezina Margr., Stenger, Koningsb. n. Rott.
Zwaantina Hendr., de Boer, uit de Oostzee
Nyborg *Gepasseerd*
29 junij *Fortuna*, Meinertz, Bandholm n. Amst.
Holtenau *Gepass.*
29 j. *Bernhardine* Klöfkorn, Rostock n. Amst.
—o—
Delfzijl 2 julij. Den 27 jun. is op de Ranselplaat in de Eems gestrand het Hannoversch galjootschip *Johanna*, kapit. Otten, v. Laurvig n. Leer.

— Den 29 junij is op bovengenoemde plaat gestrand en totaal weg het Ned. kofschip *Jantina*, k. Horning, van Noorwegen n. Delfzijl; de equipage is alhier aangekomen.

Lowestoffe 1 julij. Binnengeloopen *Vine*, Shillito, v. Rott. n. Sunderland, met verlies van anker en ketting.
—o—
2 julij. De wind te **Deal** W.
—o—
Amsterdam *Vertr.*
3 julij *Julie Claire*, van Oosteroom, Batavia
de Hoop, Ouwehand, Lissabon
—o—

Rivierberigt.

Rotterdam. Hoog water 4 julij: 1ste getijde 0 ure 36 min.; 2de get. 1 ure.
Arnhem. Waterhoogte 3 julij 2 el.
Keulen. Rijnhoogte 2 julij 8 v. 11 d. Rijnl.

Cargalijsten.
Rotterdam.

LONDEN, Earl of Auckland, W. W. Appleton. — 9 v. Plumbago, A. M. en C. Pluygers; 20 m. Annatto en 4 b. Senebladen, van der Kun en van Schelle; 1 b. Zijde, C. Steinweg; 1 korf Aardewerk, van Vollenhoven en Kratzenstein; 13 v. Koffij, Schleussner en Stängle; 44 v. dito, J. H. Claus en J. Raulino; 4 v. dito en 6 k. Bier, Schmitz en Fassbender; 121 z. Koffij, H. J. Schöller; 180 z. Koopmans. en 60 z. Gom, A. T. Sölling en Co.; 4 b. Vellen, Carp en Ketelaar; 2 b. Koopmans. en 1 v. Aardewerk, Boomer en Co.; 26 pakk. dito, Lenders en Co.; 5 b. Senebladen, 1 k. Gom, 1 k. Wijn enz., 6 pakk. IJzerwerk enz. en 5 t. Hout, C. Hemmann en Co.; 3 b. Zijde, F. A. Volgt en Co.; 2 b. Koopm., H. Braakman en Co.; 4 cer. en 1 k. Indigo, C. L. Ringrose en Co.; 5 pijp. Koopmans., Order.

LEITH, Volunteer, J. Cairns. — 150 t. Gietijzer, Boudier en van der Tak; 200 t. dito, A. T. Sölling en Co.; 40 b. en 4 k. Garen enz., C. L. Ringrose en Co.; 3 v. Bier, Fritschy; 2 v. dito, J. M. de Man; 6 b., 1 k. Garen enz. en 2 b. Koopm., J. van Raalte en Zn.; 1 v. Koopm., J. Bos en Zn.; 50 z. dito, Th. Browne en Zn.; 30 v. Haring, Seeuwen en Co.; 30 v. dito, van der Kun en van Schelle; 68 v. dito, P. van Rossem en Zn.; 125 t. Gietijzer, Order.

NEWCASTLE, Elizabeth, Th. Pringle. — 1 partij Vuursteenen, J. W. Kraemer; 4 Retorten, P. A. van Es en Co.; 233 v. Soda, Order.

Amsterdam.

BATAVIA, Herman, wijlen Luttenberg. — 500 b. Rijst, 537 b. Koffij, 70/1 legg. Arak en 1060 b. Bindrotting, Rutgers en Hissink; 2620 st. Kadranghout, J. C. Brandt en Zn.; 34 p. Gutta Percha, 835 Buffel- en 135 Koehuiden en 1134 kr. Suiker, Order.

RANGOON, Undaunted, Glegg. — 5500 b. Rijst, 3 k. en 4 b. Schellak en 6 b. Huiden, van Beek en Jurjans.

BUENOS-AYRES, Dirk Hendrik, Prins. — 1297 droge en 1900 gez. Huiden en 200 Paardenhuiden, N. H. M.; 10 gez. en 562 droge Ossenhuiden, Reynvaan en Co.; 1000 droge dito, W. en J. D. Lulofs; 500 dito, Muller en Reesse; 500 dito, J. Bunk en Zn.; 322 dito, van Eeghen en Co.; 500 dito, Westerman en Co.; 1069 dito, Deichmann en vom Rath; 344 dito, A. Freger en Zn.; 55 dito, F. C. Quien; 770 st. en 11 b. dito, Kreglinger en Co.

ARECIBO, Cassandra, Heim. — 972 p. Tabak, J. N. Woldsen.

SANTOS, Presidente, Ventura. — 2350 b. Koffij, Deichmann en v. Rath.

SURINAME, Stad Leeuwarden, Dijk. — 139 v. Suiker, U. Wilkens en Co.; 24 v. dito, A. de Vismes; 63 v. dito, A. A. Roepel; 20 v. dito, van Heukelom en Vollenhoven; 1 partij Kwassiehout, Order.

HAVANA, Mary Stores, Matthews. — 2700 k. Suiker, Insinger en Co.

CHARLESTON, Gauss, Wieting. — 1453 b. Katoen, N. H. M.; 58 b. dito, Buch en Willink; 74 v. Rijst, Heybrock en Co.; 287 v. dito, Order.

LISSABON, Prendig, Dueran. — 1 partij Zout, Kerkhoven en Coutinho; 11 p. Kurk, 88 b. Orseille, 26 cer. Amandelen en 14 f. Wijn, Order.

PETERSBURG, Jantina, Vos. — 73 last Rogge, A. en F. Haarten.

STOCKHOLM, Hoppet, Anderson. — 2051 stav. en 37 p. IJzer, Bernet en Co.; 598 stav. dito, Order.

STOCKHOLM, Rudolph, Sweers. — 503 stav. en 76 boss. IJzer en 500 v. Staal, Gebr. van der Vliet.

KONINGSBERGEN, Vesta (st.) — 29 b. Wollen Goederen, 147 last Tarwe, 21 b. Koehaar en 10 last Lijnzaad, Order.

DANTZIG, Catharina, de Groot Bakker. — 69 last Tarwe, Eltzbacher en Co.; 60 ton Weedasch, Order.

RIGA, Zeevaart, Landeweer. — 267 bond. Hennep, Muller en Reesse; 1 b. Paardenhaar, Order.

STETTIN, Bertha, Mildahn. — 5141 sch. Rogge, A. en F. Haarten.

Handelsberigten.

ROTTERDAM 3 Julij.

TABAK. Heden werden uit de eerste hand afgedaan: 32 vaten Maryland ex Lallah Rookh, 20 dito Virginie ex Casilda, 20 dito Kentucky ex Burlington, 21 kisten Seedleaf ex Harpswell.

HUIDEN. Verkocht 580 Oost-Ind. per Brouwershaven.

SCHIEDAM 3 Julij.

GRANEN. Verkocht: Rogge, 144 ℔ Pernau ƒ 220 6/w.; 143/144 ℔ Cours. ƒ 208, ƒ 210 6/w. Gerst, 130 ℔ gedr. Straalsund. ƒ 191 cont., ƒ 193 6/w.; 128 ℔ Pernau ƒ 200 3/m.

MOUTWIJN, per Ned. Vat zonder fust ƒ 12 —.
JENEVER, „ „ „ „ „ - 17.50.
AMST. PROEF „ „ „ „ „ - 18.75

Alles zonder de belasting.

SPOELING per Ketel.................. ƒ 0 50.

AMSTERDAM 3 Julij.

KOFFIJ. Uit de hand zijn verkocht 1526 b. Pamanoekan, per Minister Thorbecke, tot 39½ c.

RUM. Gisteren laat beurs zijn nog afgedaan 52 stukken en 15/2 leggers, per Theodora Josina, van Suriname, en heden 28 stukken, per Jonge Eduard, mede van Suriname.

VETWAREN. Traan: Robben- ƒ 40, Lever-: bruine ƒ 43, blanke ƒ 46. Rondvisch per 50 Ned. ℔ ƒ 13½. Ansjovis 1858r, 1859r ƒ 8, 1860r, 1861r ƒ 9.

GRANEN enz. Tarwe zonder handel. Rogge onveranderd met minder handel: 115 ℔ Petersb. ƒ 194 van boord; 118 ℔ Arch. ƒ 202; 124 ℔ O. Pruiss. ƒ 242; 118, 119 ℔ Petersb. ƒ 202, ƒ 205; Julij ƒ 190; Oct. ƒ 191. Gerst in een doen: 110 ℔ Pommer ƒ 200. Haver en Boekweit zonder handel.

ZADEN enz. Koolzaad: op 9 v. Olie te leveren in Oct. £ 72. Raapolie op 6/w. ƒ 39½; vlieg. ƒ 38; 1 Mei ƒ 40¾; 1 Sept. ƒ 38¼; 1 Oct. ƒ 39½; 1 Nov. ƒ 40; 1 Dec. ƒ 40¼. Lijnolie op 6/w. ƒ 32½; vlieg. ƒ 31¼; 1 Sept., Oct., Nov. en Dec. ƒ 31¾. Hennepolie op 6/w. ƒ 38¾; vlieg. ƒ 37½. Raapkoeken per 1040 stuks ƒ 80 a ƒ 85. Lijnkoeken per 104 stuks ƒ 12½ a ƒ 15.

KAAS. Goudsche geschept ƒ 10 a ƒ 15.

VEE. Kalveren 1ste kwaliteit ƒ 30 a ƒ 50, 2de dito ƒ 25 a ƒ 40; 3de dito ƒ 20 a ƒ 30; Schapen ƒ 20 a ƒ 24; Varkens 48 a 52 c. per Ned. ℔.

GRONINGEN 2 Julij.

GRANEN enz. Tarwe in de puikste soorten tot iets hooger prijzen wel te plaatsen 120 a 123 ℔ O.ol. Roode ƒ 8.05, ƒ 8.25 a ƒ 8.75, ƒ 8.95 en 116 a 120 ℔ Old. dito ƒ 7.05, ƒ 7.15 a ƒ 7.75, ƒ 7.85. Rogge, oude 10 c. en nieuwe 20 c. verhoogd: 120 a 123 ℔ Jarige en Pruissische ƒ 7,20 a ƒ 7.50 en 113 a 116 ℔ N. Inl. ƒ 5.70 a ƒ 6.20. Boekweit bij vrij belangrijken omzet tot vorige notering wel te plaatsen: 110 a 113 ℔ Zwarte Zand ƒ 5.90 a ƒ 6.40. Gerst aan Pelderijen 10 c. hooger verkocht: 93 a 96 ℔ Wintergerst ƒ 4.75 a ƒ 5.15. Dikke Haver bij schaarschen aanvoer wel zoo aangenaam; Witte Voer 5 c. verlaagd en de Zwarte zeer begeerd en 10 c. verhoogd: 72, 75, 78 a 82 ℔ D. Br. ƒ 3.30, ƒ 3.35, ƒ 3.60, ƒ 3.65, ƒ 3 90, ƒ 3.95 a ƒ 4.20, ƒ 4,25; 62 a 65 ℔ Witte Voer ƒ 2.65 a ƒ 2.95, en 68 a 72 ℔ Zwarte Voer ƒ 3.25, ƒ 3.30 a ƒ 3.60, ƒ 3.65. Paardenboonen niet drifuiger, maar goede kwaliteit ook schaarsch te vinden. Gort als voren. Koolzaad niet in omgegaan. Raapolie ƒ 36.75. Lijnolie ƒ 30.

LONDEN 2 Julij.

SUIKER. W.-Ind. slap en in de meeste gevallen 6 d. lager; Havana n.° 10½ a 11 38/9. Geraffin. met goeden handel tot ongeveer vorige prijzen, bruine Lompen 48/6; ord. a goede Brooden 49/ a 50/. — RUM stil, Leewards 1/9. — KOFFIJ met weinig omzet tot vorige prijzen. — CACAO. Guayaquil slap; Bahia 51/6. — THEE flaauw. — RIJST stil; middl. a mooi Ballam 9/3, goed grof parel wit 12/6, Bengal 10/ a 12/. — KATOEN vast. — LIJNZAAD. Taganrog 52/6. — METALEN. Schotsch Gietijzer 50/1½. Zink vast, goede merken £ 16.5. — OLIEN. Lijn- stil 29/9; Raap- stil; Cocos- slap, Ceylon 41/6 a 42/, Cochin 43/ a 43/6; mooije Palm- 44/3; Terpentijn- op 49/ a 50/ gehouden. — TALK slap, loco 53/ a 52/9, Julij/Sept. 51/, Oct./Dec. 51/ a 50/6.

LIVERPOOL 1 Julij.

RIJST. Carolina 24/3 a 25/. — SAGOMEEL 16/. — RAAPZAAD. Kurrachee 53/.

ANTWERPEN 2 Julij.

KOFFIJ. St. Domingo en Java vast. Brazil slap. — GRANEN vast. Tarwe ord. Stettin ƒ 14, bonte Dantzig ƒ 14 5/16, goede Oostzeesche ƒ 14 a ƒ 15⅝. Zweedsche Haver fr. 22. — OLIEZADEN vast; Odessa Lijnzaad ƒ 13¾ a ƒ 13¾. — RIJST. Tot geheime prijzen zijn 6700 balen gepelde Arracan Necranzie omgezet. — TERPENTIJN willig; verkoopen tot ƒ 27 a ƒ 27½; algemeen wordt thans op ƒ 29 a ƒ 30 gehouden.

HAMBURG 2 Julij.

KOFFIJ blijft vast, bij matigen omzet voor consumtie; er wordt slechts weinig aangeboden. — ZINK stil. — RAAPOLIE per Oct. 26 a 25.14. — GRANEN. Tarwe in loco hoog gehouden en dien ten gevolge stil; af buitenl. vast, zonder handel. Rogge in loco vast; af Koningsb. 80 ℔ per Julij/Sept. op 71/73 rth. bco. gehouden, 70/72 te bedingen.

GENUA 29 Junij.

KOFFIJ onveranderd. — SUIKER. Ruwe stil. Geraffin. stil; Holl. Crushed VZ fr. 47, disc. 12½ pc. — HUIDEN stil. — OLIJVENOLIE lager. Riv. Pon. eetbare fr. 78 a 79, dito dito avant fr. 81 a 82, surfine blanke fr. 104 a 106, Sardinische eetbare fr. 79 a 82½, Lavato fr. 59 a 64.

FERNAMBUCK 14 Junij.

SUIKER. Witte 4200 a 4400, bruine 2500 a 2600, met weinig handel. — VRACHTEN naar het Kanaal 45/ a 50/.

BAHIA 13 Junij.

SUIKER. Bruine 2100 reis, witte 2600 a 2700 reis. — VRACHTEN 50/ a 55/. — WISSEL op Londen 26½ a 27.

Advertentiën.

Heden overleed, na een langdurig lijden, in den ouderdom van ruim 40 jaren, mijn hartelijk geliefde Zoon Mr. ISAAC WILLEM HOYNCK VAN PAPENDRECHT, *Advocaat alhier.*

Rotterdam 30 *Junij* 1861.

Eenige kennisgeving.

P. C. HOYNCK VAN PAPENDRECHT.

Heden overleed mijn geliefde Echtgenoot ARIS KRAAN, in den ouderdom van bijna 45 jaren

Waddinxveen J. KRAANENBURG,
2 *Julij* 1861. Wed. A. KRAAN.

Eenige en algemeene kennisgeving.

Voor de talrijke bewijzen van belangstelling, die de Ondergeteekende bij gelegenheid van zijn **vijftigjarig Priesterfeest**, zoo van binnen als buiten deze Stad mogt ontvangen, betuigt hij door deze aan allen zijnen hartelijken dank.

Rotterdam J. PAULS,
4 *Julij* 1861. *Pastoor.*

Al degenen die iets te vorderen hebben van of verschuldigd zijn aan den **Boedel** van den Heer **SIMON AREND THOMAS**, in leven Meester *Blikslager*, gewoond hebbende en den 3 Junij 1861 overleden te Rotterdam, aan de Boompjes, worden verzocht daarvan **opgave** of **betaling** te doen **vóór of op 15 Julij 1861**, ten Kantore van den Notaris Mr. *C. A. VAN KERCKHOFF*, alhier, aan de Leuvehaven, wijk 3, n.° 282.

STOOMBOOTVAART
TUSSCHEN
ROTTERDAM en HULL.
Voor Passagiers en Goederen.

De Rader-Stoomboot **SEA GULL**, Kapit. R. M. SAWYER, vertrekt van ROTTERDAM naar HULL **aanstaanden Zaturdag**, des namiddags.

Adres bij *J. B. CROL & Co.*

GENERAL STEAM-NAVIGATION COMPANY.
ROTTERDAM EN LONDEN.
De Stoom-Schepen vertrekken met Passagiers en Goederen geregeld iederen Dingsdag, Donderdag en Zaturdag.

JULIJ 1861.

Zaturdag 6, 's morgens **10** ure. | **Donderdag 11,** 's namiddags 1½ ure.
Dingsdag 9, 's middags **12** „ | **Zaturdag 13,** „ **3** „

VRACHTEN: Groote Kajuit £ 1.10.—, heen en terug £ 2.5.—.
Voor-Kajuit „ ƒ.17.6, „ „ „ „ 1.6.6.

GEBROEDERS SMITH, *Agenten.*

STOOMBOOTVAART
TUSSCHEN
ROTTERDAM, HULL en GOOLE.
Iederen WOENSDAG en ZATURDAG.
Voor PASSAGIERS, GOEDEREN en VEE.

De Stoomboot **KILLARNEY**, Kapit. **Ths. Jewitt**, vertrekt van ROTTERDAM naar HULL in GOOLE *iederen Zaturdag.*

Ligplaats: **Nieuwehoofd.**

Adres HUDIG & PIETERS.

ROTTERDAM—GRANGEMOUTH,
in directe verbinding met **GLASGOW**, door het **Forth-** en **Clyde-Kanaal.**

De Stoomboot **THERESE**, Kapitein **Allan Bruce**, zal van hier naar **GRANGEMOUTH** vertrekken ZATURDAG 6 Julij, des morgens vroeg.

Adres bij *D. BURGER & ZOON.*

ROTTERDAM—NEWCASTLE.
Voor Passagiers en Goederen.

De Stoomboot **LORD RAGLAN**, Kapitein **John Hart**, zal van hier naar **NEWCASTLE** vertrekken ZATURDAG 6 Julij, des morgens vroeg.

Adres bij *D. BURGER & ZOON.*

ROTTERDAM & HULL.
Iederen WOENSDAG en ZATURDAG

Met de Stoomschepen { ***Enchantress***, Kapit. THS. FARR. / ***Ocean Queen***, „ CHS. HARDY.

Het Stoomschip **ENCHANTRESS** vertrekt van ROTTERDAM naar HULL **Zaturdag 6 Julij**, des namiddags.

De Agenten *SEEUWEN & Co.*

Naar
BATAVIA, SAMARANG en SOERABAIJA,
voor GOEDEREN en PASSAGIERS,

waartoe hetzelve bij uitstek is ingerigt, het nieuw, bijzonder op de Zeilage gebouwd en gekoperd Nederlandsch **FREGATSCHIP *ANTHONY VAN HOBOKEN***, Kapitein H. P. HAZEWINKEL; voerende eenen geëxamineerden Scheepsdoctor en eene melkgevende Koe.

Adres ten Kantoren van KUYPER, VAN DAM & SMEER en HUDIG & BLOKHUYZEN alhier en te Amsterdam G. W. BARNEVELD KOOY.

LIGT IN LADING
NAAR
SOURABAIJA
(via BATAVIA),

voor **Goederen en Passagiers**, het extra snelzeilend gekoperd Nederl. **BARKSCHIP *JACOB***, Kapit. J. MULDER DRENTH.

Adres bij de Cargadoors P. A. VAN ES & Co. en VLIERBOOM & SUERMONDT.

HET GROOT GENEESMIDDEL VOOR ALLEN.
Bekend door de geheele Wereld.

De ZALF van HOLLOWAY.
Waterzucht, Verlamming, Stijve Gewrichten.

Hoewel de bovengenoemde Ongemakken zeer verschillend van aard zijn worden zij bijna allen op dezelfde wijze behandeld. Door de Zalf van Holloway zullen de ergste gevallen van zulke Ziekten in betrekkelijk korten tijd genezen worden, wanneer men alle andere middelen reeds te vergeefs beproefd heeft.

Men moet daartoe de aangedane deelen goed met de Zalf inwrijven. Bij alle ernstige gevallen van dien aard moeten de Pillen ook volgens het voorschrift, dat bij iedere Doos is, gebruikt worden.

De Zalf en Pillen moeten te zamen gebruikt worden voor de genezing der volgende Kwalen.

Open Beenen.	Jicht.
Zwerende Borsten.	Lendenpijn.
Brandwonden.	Aambeijen.
Steenpuisten.	Rheumatiek.
Beijen- en Muskietensteek.	Schurft.
Winterhanden.	Zwerende Tepels.
Kanker.	Keelpijn.
Stijve Gewrichten.	Huidziekte.
Likdoorns.	Scheurbuik.
Melaatschheid.	Zeere Hoofden.
Zweren.	Puisten van alle soorten.
Ontsteking der Lever, Nieren en Baarmoeder.	Wonden enz., enz.

Zijn op *franco* aanvrage a contant te bekomen bij den Heer P. J. H. GILTAY, Depôthouder te *Dordrecht;* aan het Hoofd-Depôt bij den Heer J. STRAATMAN, te *'s Hertogenbosch;* in de Vriessche Apotheek, bij den Heer M. CLOOS, Hang, bij de Zeevischmarkt, n.° 441, te *Rotterdam;* alsmede in **Holloway's Etablissement** te *Londen*, 244, Strand, en te *New-York*, 80, Maiden-Lane.

Door het vermeerderd debiet zijn de op nieuw verminderde prijzen nu de volgende: Potjes Zalf van ƒ 0.80, ƒ 1.85, ƒ 3, ƒ 7.05, ƒ 13.85, ƒ 20.95.

*** Door de grootste Doozen of Potjes te nemen doet men zich groot voordeel.

NB. Bij ieder Doosje Pillen of Potje Zalf is een papier gevoegd dat den Patienten aanwijst hoedanig te handelen.

Het zal voorzeker geen betoog behoeven dat het uiterlijk voorkomen eene aanbeveling voor den mensch is, en wat zet nu meer sieraad bij dan een fikschen haarbol? Maar zal men zeggen niet allen zijn in het bezit hiervan, daar de eene kale plekken heeft en de andere sukkelt met uitvallen en vroegtijdig grijs worden van het Haar. Waarvan dit verschijnsel? Het is dat men het middel niet aanwendt, niettegenstaande het ons gedurig in het geheugen wordt gebragt.

De
OUD CARTAGENA'S BERGPLANTEN-OLIE

heeft die eigenschap dat zij het Haar versterkt, ontwikkelt wanneer de wortel niet geheel verdord is. Zij bewaart het Haar voor uitvallen en vroegtijdig grijs worden. Wat staat hun dan te doen die met die onaangenaamheden te kampen heeft? Niets anders dan een vlijtig gebruik maken van het evengenoemde middel, dat te verkrijgen is tegen een prijs die gelijk staat met andere Haarolie of Pomade.

Elk fleschje kost slechts 60 Centen en 2 a 3 fleschjes zijn voor een geheel jaar toereikend.

Te bekomen aan het Hoofd-Depôt bij

A. BREETVELT Az.,
Delft, Groote Markt, nevens de Waag.

En verder uitsluitend en alleen in de onderstaande Depôts:

Te Rotterdam uitsluitend bij J. H. Keller, Weste Wagenstraat; A. Reynardt, Hoogstraat, bij het Oostplein, en verder te

Leeuwarden, S. P. Postma, Breedstraat.	Meppel, Joh. H. v. Lingen.
	Hoogeveen, K. J. Kooiman.
Franeker, J. L. Tombroek.	Blokzijl, E. Bing Jr.
Harlingen, E. B. Winkeler.	Veendam, B. Vroom & Co.
Bolsward, C. Stockman.	Groningen, Feldbrugge & Co
Gorredijk, S. G. Zwart.	Delfzijl, F. A. Hoff.
Maastricht, M. Janssen Meys	O. Pekel A, J. T. Feldbrugge.
Venlo, C. G. Vöcke.	Loppersum, S. Tuuk.
Heerlen, Wed. Weijerhorst.	Appingedam, A. J. Spinhof.
Roermond, J. J. Romen.	Noordbr., W. B. Thedinga.
Arnhem, F. A. Stroetman.	Helmond, W. van Asten.
Tiel, W. F. Stierhout.	Bergen op Zoom, M. Smeur.
Wageningen, F. Dierkes.	's Bosch, Mej. v. Ravesteyn Donkers.
Brummen, Mej. Spaen.	
Winterswijk, Mej. Hofman.	Klundert, L. L. Joozen.
Zutphen, H. van Eck.	Schijndel, Wed. Knikknie.
Harderwijk, Wed. Fischer.	Breda, M. Janssen Soomers.
Assen, A. P. A. v. Gorcum.	

Openbare Vrijwillige VERHURING EN VERKOOPING.

De Notaris *G. J. SPRUYT*, residerende te Ouderkerk aan den IJssel, als last hebbende van zijnen Principaal, is voornemens om op MORGEN den 5 Julij 1861, des voormiddags ten 9 ure, ten Huize van den Heer J. VAN DER HORST, te *Nieuwerkerk op den IJssel*, in het openbaar te **Verhuren:**

Zes Percelen **WEI- of HOOILAND**, gelegen in den Zuidplaspolder, onder Nieuwerkerk op den IJssel, in de Polderverdeeling bekend sectie E, ns. 57 en 58;

en voorts, onmiddellijk na afloop der Verhuring, ten Huize van den Heer G. VAN DER WILT aldaar, in het openbaar te **Verkoopen:**

6 MELKKOEIJEN, 1 Aftands MERRIEPAARD, 1 BOERENWAGEN, 1 KAPWAGEN op Veeren, 1 KAR op Veeren, 1 Driewiel KAR, 1 KALVERWAGEN, 1 HITTENWAGEN, differente TUIGEN, 1 SPANEGGE, 1 VUILEGGE, 1 WINDMOLEN, 1 KARN, STAREN, EMMERS en andere BOUW- en MELKGEREEDSCHAPPEN.

Nadere informatien ten Kantore van genoemden Notaris en bij den Wel Edelen Heer VAN LAKERVELD BLANKEN, te Nieuwerkerk op den IJssel.

Openbare Vrijwillige VERKOOPING,

door den Notaris *JAN VAN DER HOEVEN*, residerende te Rotterdam, als last hebbende van zijne Principalen, daartoe behoorlijk gemagtigd, op Woensdag den 17 Julij 1861, des namiddags ten 5 ure, in het Notarishuis aldaar, van:

Een hecht en sterk
PAKHUIS,

met **BOVENWONINGEN**, Vier **ACHTERHUISJES** en **ERVE**, te Rotterdam, aan de westzijde van de Lange Pannekoekstraat, belend ten N. *Timmermans*, ten Z. *Loois*, wijk 9, n.° 157, Kadaster sectie L, n.° 155, groot 1 Roede 24 Ellen.

In de Grondbelasting over 1861 aangeslagen tot ƒ 40.41.

Verhuurd in acht Percelen (zie Aanplakbiljet) tot ƒ 423.20 's jaars.

Te bezigtigen 2 dagen vóór en op den dag der Veiling, van 10 tot 4 ure.

Nadere informatien zijn te bekomen ten Kantore van de Notarissen *VAN DER HOEVEN en LORIÉ*, Beursplein, n.° 3, te Rotterdam.

Openbare Verkooping.

De Notaris *G. A. VAN DEN BERG*, gevestigd te Hillegersberg, is voornemens, ten verzoeke van zijn Principaal, op MORGEN den 5 Julij 1861, des voormiddags ten 10 ure, te Bergschenhoek, in de Herberg **de Roozenboom**, in het openbaar te Verkoopen:

7 Bunders 76 Roeden 36 Ellen **GRASGEWAS**, in 10 Percelen, en

1 Bunder 50 Roeden 30 Ellen **OLIEZAAD**, in 1 Perceel.

Alles uitmuntend te Veld staande onder de gemeente Bergschenhoek, in den Boterdorpschen Polder, op Kavels 39 en 40.

Nadere onderrigting te bekomen ten Kantore van genoemden Notaris.

Openbare Verkooping,
op Dag van Betaling tot 15 December 1861,

ten overstaan van den Notaris *H. SCHUYTEN*, van

Uitmuntende GEWASSEN,

te Veld staande onder 's Gravendeel, te weten:

In het Landigje *Bevershoek.*

1 B. 25 R. Ruw-arige RISTARW; omtrent 5 B. VLAS, van Tonne- en Revelaarszaad, in 5 Percelen; omtrent 1 B. AARDAPPELEN en ½ B. HAVER.

In den polder *den Trekdam.*

1½ B. Nieuwland's VLAS, van Tonnezaad.

In den polder *Nieuw-Bonaventura.*

3 B. ROGGE, aan den Achtersten of 3den Kruisweg, in 2 Percelen; 2 B. AARDAPPELEN aldaar, in 2 Percelen; 2 B. KOOLZAAD aldaar, in 1 Perceel; en ruim 2½ B. Nieuwland's VLAS, van Revelaarszaad, in de Stee van Meiboom, aan den Oud-Bonaventuraschendijk, in 2 Percelen.

De Verkooping zal plaats hebben te 's Gravendeel, bij **Andries Vervoorn**, op Zaturdag den 6 Julij 1861, 's namiddags ten 4 ure, terwijl nader onderrigt te bekomen is, van de Gewassen in Bevershoek, bij den Heer H. DE HEER, *Bierbrouwer*, en van de overige Gewassen bij den Heer H. REEDIJK, *Landbouwer*, beiden te 's Gravendeel.

Openbare Verkooping,
op Dag van Betaling
tot 1 December 1861 en 1 Februarij 1862.

De Notaris *VAN DER WAYFORT*, residerende te Ridderkerk, is voornemens op Zaturdag den 6 Julij 1861, des voormiddags ten elf ure, in het Logement **het Hof van Holland**, te Dordrecht, te Verkoopen:

Omtrent **16 Bunders KOOLZAAD** en omtrent **28 Bunders VLASGEWAS**, geheel gezaaid van Tonnezaad.

Alles Tiendvrij en uitmuntend schoon te Veld staande op den Sophia-Polder, gelegen in de Rivier de Noord, onder de gemeente Hendrik-Ido-Ambacht.

De Verkooping zal geschieden in Percelen, zoo als die afgebakend zijn; terwijl van heden af dagelijks op den Polder aanwijzing zal worden gedaan door den Opzigter ANDRIES MOL.

Nadere onderrigting te bekomen bij den Heer A. VAN DRIEL, Burgemeester van en te Puttershoek; alsmede ten Kantore van voornoemden Notaris *VAN DER WAYFORT*, te Ridderkerk.

Uitgegeven bij **O. PETRI** en bij alle Boekverkoopers verkrijgbaar:

LEERBOEK
der
AARDRIJKSKUNDE,
DOOR
L. J. C. LUDOLPH.

160 pag. gr. 8vo. Prijs *fl* —.75 Cts.

Bij **H. A. KRAMERS** is voorhanden:

BÉATRIX,
OU LA MADONE DE L'ART.

Comédie en cinq Actes, en prose par

ERNEST LEGOUVÉ.

PRIJS ƒ 1.

VERTREK der SPOORTREINEN.
Hollandsche Spoorweg.

Van Rott. naar Amsterdam: 7, 9.30, 11.50, 3.30, 7.45
„ „ alleen n. 's Hage: 1 's nam., 9.35 's av.
„ Amst. naar Rotterdam: 8.5, 10.40, 1.30, 4.30, 7.30
„ 's Hage „ „ 8.30, 10.18, 12.34, 3.44, 6,42, 8, 9.44
Aankomst te Rotterdam: 9.15, 11.5, 1.20, 4.30, 7.30, 8.45, 10.30

Vetrek van: **Rijn-Spoorweg.**

Rott.: 6.55, 9.50, 12.25 (expr.tr.), 3.55 (werkd.), 5.50, 8.25, 9.15.
Amst.: 6.40 (zond.), 7.25, 10.25, 12.30 (expr.tr.), 4.30 (werkd.), 6.20, 8.30, 9.10.
Arnh.: 6.30, 9.37, 11.55 (expr.tr.), 12.40, 1.10, 5 27, 7.50.
Utr. n Rot.: 6.20, 8.40, 11.40, 1.15 (exp.tr), 5.35 (wkd), 7.35, 9.55
Goud. n R: 7.30, 9.20, 12.44, 1.53 (exp.tr), 6.26 (wkd), 8.23, 10.33
Aank. t Rot: 8.15, 9.55, 1.15, 2.15 (exp.tr.), 7 (wkd.), 9.05, 11.05.

Spoorweg Antwerpen-Rotterdam.

Van Rotterdam: 4.30 en 10.15 's morg. en 3 's nam.
„ Antwerpen: 7.50 's morg. en 12.20, 3.50 en 5.35 's nam. de laatste alleen tot Breda en Moerdijk.

Gedrukt en uitgegeven bij
G. en C. A. VAN REYN, te Rotterdam.

BIJVOEGSEL,

behoorende tot de

ROTTERDAMSCHE COURANT

VAN

DONDERDAG 4 Julij 1861, N°. 158.

KENNISGEVING.

Vrijstellingen van de dienst der Schutterij.

BURGEMEESTER en WETHOUDERS van *ROTTERDAM* doen te weten, dat de Commissie uit het plaatselijk bestuur, ingevolge art. 15 der Wet op de Schutterijen belast met het onderzoek en de beslissing omtrent de redenen van Vrijstelling of uitsluiting van de dienst der Schutterij, hare *eerste zitting* zal houden op Woensdag en Donderdag den 10 en 11 dezer maand, des voormiddags ten 10 ure, in het Oude Mannenhuis alhier, ten einde de redenen van Vrijstelling van hen die in het vorig jaar zijn vrijgesteld, op nieuw te onderzoeken en daaromtrent uitspraak te doen.

Wordende de hierbij betrokken personen ernstig aangemaand, om zich stiptelijk op den dag die op het aan hen toegezonden oproegingsbiljet is vermeld, voor genoemde Commissie te bevinden, als zullende zij, die afwezig blijven, gehouden worden geene reden tot vrijstelling te hebben en alzoo voor de dienst der Schutterij gedesigneerd worden.

Rotterdam den 3 Julij 1861.

Burgemeester en Wethouders voornoemd,

de Secretaris, J. L. NIERSTRASZ. *de Burgemeester,* J. F. HOFFMAN.

STATEN-GENERAAL.

Tweede Kamer.

Zitting van Woensdag 3 Julij.

Aan de orde is de verdere beraadslaging over het wetsontwerp der *Nationale Militie,* en wel over art. 7 van hoofdstuk I, aldus luidende: „Een deel van de ligting wordt voor de dienst ter zee bestemd." Het wordt door Ons bepaald en bedraagt, *in tijd van vrede,* niet meer dan zeshonderd man." De president stelde echter voor om de beraadslaging tevens te openen over art 147 der wet, als in naauw verband staande met art. 7. Op dit artikel was echter een amendement voorgesteld door den heer *Hugenholtz*, strekkende om het eerste lid van dit artikel aldus te lezen: „Een deel van elke ligting kan voor de dienst ter zee worden bestemd."

De heer *Hugenholtz* bekwam nu het eerst het woord en ontwikkelde zijne bezwaren tegen art. 7, als te stellig luidende. Spreker herinnert aan de groote moeijelijkheden om zee-militie te bekomen. Van daar werd art. 186 in de Grondwet opgenomen. Om aan die Grondwetsbepaling te voldoen, stelde de Regering in 1856, bij het toen ingediend wetsontwerp over dezelfde materie, eerst 800 man en in 1857 500 man voor. Tegen verpligte zeedienst echter kwam de Kamer bij beide gelegenheden op. Men wenschte toen eene afzonderlijke wet op dit punt. Thans heeft de Regering 600 man voorgesteld en de dienst verpligtend gesteld. Spreker vraagt of dit wenschelijk en noodig is? Hij betwijfelt zulks, vooral, omdat er vrijwilligers genoeg zullen komen.

De heer *van Nispen* doet den vorigen spreker opmerken, dat hij zijn oogmerk niet zal bereiken door zijn voorgedragen amendement. Hij vraagt of het niet beter zou zijn, in dat geval, het geheele wetsartikel te doen wegvallen?

De heer *van Franck* schetst de redenen, die de Regering bewogen hebben om het beginsel van de zee-militie in de wet op te nemen. Onze verdediging ter zee heeft versterking noodig; maar om nu meerdere manschappen te erlangen, dit zal zoo gemakkelijk niet gaan. De aanwijzing, wie van de miliciens al of niet voor de zeedienst geschikt zullen zijn, is ook bezwaarlijk. Buitendien is de wet thans zoo gewijzigd, dat het voorgestelde geene zee-militie eigenlijk meer is; want eene afzonderlijke wet zal er noodig zijn om naar zee te gaan. Intusschen is spreker overtuigd van de hooge noodzakelijkheid om bij den eersten stoot verdedigers te hebben, ter beveiliging van onze zeegaten. Hij zal de verdere discussien afwachten, om te bepalen in hoeverre hij gunstig of niet over het voorgestelde amendement denkt. Intusschen gelooft spreker stellig, dat er vrijwilligers genoeg zullen komen.

De heer *Storm van 's Gravesande* zegt, dat hij, hoeveel goeds ook in de wet gelegen is, tegen deze wetsbepaling gestemd is. In de landprovincien heeft men vele bezwaren tegen de zeedienst en buitendien, de prijs der remplaçanten zal stijgen, als deze verpligte zeedienst wordt aangenomen. De spreker is dus ten zeerste gestemd voor vrijwilligers. Ook zou hij er groot bezwaar in zien, om aan de autoriteiten over te laten dezen of genen tot de zeedienst te designeren. — De spreker wenscht integendeel uitbreiding van het korps mariniers.

De *Minister van Binnenlandsche Zaken* wil zich thans niet begeven in eene discussie, welke eigenaardig meer behoort tot het terrein van den Minister van Oorlog en Marine en daarom ook in eene ontwikkeling treden van hetgeen de verdediging van het Vaderland eischt en hoe daarin moet worden voorzien. Spreker wenschte echter de leidende gedachte van dit voorstel te ontwikkelen. De Regering heeft eene poging willen wagen om gevolg te geven aan art. 186 der Grondwet, waarbij een gedeelte der militie voor de dienst ter zee kan worden bestemd. Over de toepassing van dat art. is een sterke strijd gevoerd. En dat baart niemand verwondering, omdat het artikel geheel nieuw was. Het beginsel van verpligting is door de Regering niet aangenomen. Men is gekomen tot een vergelijk, maar het beginsel is gebleven. De Regering heeft zich de geheele questie aldus voorgesteld: Volgens art. 177 van de Grondwet rust op elk ingezetene de verpligting om de wapens te dragen tot handhaving der onafhankelijkheid van den Staat en tot beveiliging van zijn grondgebied. Dus elk Nederlander kan daartoe geroepen worden, zoo wel te land als te water langs onze kusten en onze zeegaten. Indien dit niet mogt, dan zou aan artikel 177 slechts ten halve voldaan worden. Als art. 186 in de Grondwet niet was opgenomen, dat nu spreekt van zee-militie, dan was de geheele militie niet goed geregeld. Voorts is aan al de eischen van dat artikel voldaan. Een kortere diensttijd is bij de wet voorgesteld: 4 jaren in plaats van 5. Een hoogere soldij erlangt de zee-militie boven de militie te land; in tijd van vrede is zij ook vrij van schutterlijke diensten en gedurende den verloftijd kan aan de manschappen der zee-militie vergunning worden verleend om de buitenlandsche zeevaart uit te oefenen. Bovendien zal de zee-militie geheel afgescheiden van de landmagt, dienen en zullen daarbij geene ligchamelijke straffen worden toegepast.

De vraag is nu, of het raadzaam is, dat de regeling de geheele zaak omvat? De Regering meent van ja. Men beweert echter, dat de zee-militie tot last zal strekken van de ingezetenen; hetgeen de Regering ten sterkste betwijfelt, daar er vrijwilligers genoeg zullen komen en tot gedwongen dienstprestatie bijna niet zal worden overgegaan. De buitenslands zeevarenden zullen zich ook in vrij aanzienlijke getalen, om de voordeelen die er aan verbonden zijn, aanmelden. Na verloop van een jaar kunnen zij hun vorig beroep weder opvatten.

Nu zijn er, die de designatie tot de zeedienst te schrikbarend voorstellen. De Regering geeft echter de verzekering, dat zij hen, die van de zeevaart of van de zeedienst niets weten, niet nemen zal. Het belang des Lands brengt mede, om hen tot de dienst te designeren, die langs onze kusten zijn geboren en opgevoed.

De bezwaren dus, die men zich voorstelt, zijn zoo groot niet. Welk stelsel echter de Kamer ook moge verkiezen, de Regering ziet er geen bezwaar in, de wijziging, door den heer Hugenholtz in dat artikel gebragt, aan te nemen. Het voorstel van de Regering biedt echter meer voordeelen aan: er is eene grens bepaald, die van 600 man, en de lotelingen komen in compensatie van de 55,000 man, die voor de dienst noodig zijn. De Kamer moet dit wel in overweging nemen.

De *Minister van Marine* behoefde slechts, na het gesprokene van zijn ambtgenoot voor Binnenl. Zaken, kort te zijn in het beantwoorden van eenige punten. Men had bezwaar om de miliciens voor de zeedienst aan te wijzen; dit verviel, als men dacht aan den eisch der Grondwet. Voorts zeide men, dat de zee-militie weinig te beduiden zou hebben; de Minister moet ook erkennen, dat, in tijden van gevaar, een korps van 7,000 man nog al aanzienlijke diensten zou kunnen bewijzen. Wat de aanmerking betreft, dat de kosten nog al groot zouden zijn voor de zee-militie vereischt, 's Ministers voorganger had de onkosten wat te kras berekend; zij zouden niet meer dan een paar ton beloopen. De onkosten aan de schepen moeten toch gemaakt worden. Bij deze berekening mogen zij niet opgenomen worden. Wat aangaat het bezwaar om de bewuste manschappen tot matrozen der 3de klasse aan te stellen, de Minister antwoordt hierop, dat zij ook in de 2de klasse kunnen opgenomen worden. Ten opzigte van het zamen dienen, dat door sommige leden verderfelijk wordt geacht, bedenke men, dat het korps matrozen thans van zulk eene gehalte is, dat er geen onderscheid zal bevonden worden tusschen hen en de miliciens. Integendeel de Min. verwacht er veel goeds van, daar men van lieverlede met de zeedienst in het algemeen meer vertrouwd zal worden en de vooroordeelen daartegen bestaande zal laten varen. — Om de miliciens met de mariniers te doen zamen dienen, gaat niet, want de eersten, die maar een jaar behoeven te dienen, kunnen niet naar zee worden gezonden. Ook hebben de mariniers te zware dienst, waartoe de miliciens niet kunnen worden verpligt. Intusschen acht de Minister met sommige leden der Kamer het wenschelijk, dat het corps mariniers zooveel mogelijk worde uitgebreid. — Aan den heer *Cool*, die de jongens, welke uit de gevangenis na een jaar zittens worden ontslagen, wenschte naar het schip te relegeren, antwoordde de Minister dat hij zulks niet wenschelijk acht.

De heer *van der Linden* erkent, dat het een eerste pligt is van elk ingezetene om, volgens art. 177 van de Grondwet, de wapens op te vatten, en hij zegt dus met andere woorden, dat de miliciens soldaten worden, en wat nu de aanhangige quaestie betreft, de Grondwet wil zee-soldaten; maar nu wil men er matrozen van maken; dat kan niet, want zulks strijdt met de Grondwet. Spreker had gedacht, dat het corps mariniers alleen zou worden uitgebreid. In een woord: de Grondwet spreekt bepaald; het amendement van *kunnen*; dat strookt niet.

De heer *Hugenholtz* beantwoordt daarop de verschillende bedenkingen, tegen zijn amendement in het midden gebragt, waarna de heer *Storm van 's Gravesande* zijne wenschen nopens de uitbreiding van het corps mariniers nader doet uitkomen.

Na eene korte repliek van den Minister van Binnenlandsche Zaken worden de algemeene beraadslagingen voor gesloten verklaard en komt nu, op voorstel van den President, art. 147 in beraadslaging. De heer *van der Linden* wenschte art. 7 uit te stellen, maar de President verzette zich hiertegen.

Nu kwam het eerst ter sprake het amendement van den heer *Hugenholtz* op dit artikel, aldus luidende: „De zee-militie wordt zamengesteld uit lotelingen en vrijwilligers voor de militie, die zich vrijwillig hebben aangemeld om bij de zee-militie te dienen," en vervolgens om het tweede lid van art. 147 te doen vervallen.

Nu ontstaat er eene discussie over die vrijwilligers, tusschen de heeren *van Nispen, Dullert, Storm van 's Gravesande* en *de Bieberstein.* Het doel van het amendement is geene designatie tot de zeedienst.

De heer *Mackay* is niet gunstig gestemd voor eene verpligte zee-militie. Hij wenscht alleen in de wet eene brug, om tot de zee-militie langzamerhand te geraken.

De *Minister van Marine* doet uitkomen, dat de zee-militie uiterst te stade zal komen, om onze kanoneerbooten en loodsvaartuigen, die zooveel geld kosten, te bemannen.

De *Minister van Binnenlandsche Zaken* zet nader uit een, dat eene regeling der zee-militie bij de wet noodzakelijk is.

De heeren *Dullert* en *van Nispen* verzetten zich tegen het artikel, dat ter sprake is, om den dwang dien men den lotelingen wil aandoen, waarop de *Minister van Binnenlandsche Zaken* antwoordt, dat het eene verkeerde beschouwing is en de Regering niet verder gaat dan de Grondwet beoogt.

Nadat de heeren *Hugenholtz*, *van Bosse* en *van Nispen* verder over het amendement hunne gevoelens gewisseld hadden, en de *Minister van Marine* ze kortelijk beantwoord, werden de discussiën gesloten en het amendement van den heer *Hugenholtz* op art. 147 in stemming gebragt en aangenomen met 47 stemmen tegen 14.

Tegen stemden de heeren van Heukelom, Reinders, Meeussen, van Goltstein, Mackay, Bots, van Nispen, Beens, van Eck, Luyben, Dullert, Begram, van Asch van Wijck en van Lidth de Jeude.

Nu kwam art. 7 in beraadslaging. Tegen het amendement van den heer Hugenholtz, behoorlijk ondersteund, werd door den Minister van Binnenlandsche Zaken geene bedenking ingebragt. Er ontstond evenwel nog eene korte discussie over tusschen de heeren Dullert, van Heiden Reinestein, Mackay, van Heukelom, Thorbecke en den Minister van Binnenlandsche Zaken, waarna echter het amendement werd in stemming gebragt en aangenomen met 38 tegen 24 stemmen.

Tegen stemden de heeren van Lidth de Jeude, Heemskerk Bz., van Heukelom, Reinders, de Lom, Jespers, Storm van 's Gravesande, Oomen, de Bieberstein, Blussé, Meeussen, van Goltstein, Mackay, van Zuylen, Bots, van Nispen, Beens, Luyben, Dullert, Anemaet, Begram, van Asch van Wijck, Thorbecke en van der Linden.

Art. 8. „Voor de ingelijfden bij de militie te land duurt de dienst vijf, voor die bij de militie ter zee vier jaren. Is de Staat in oorlog of in andere buitengewone omstandigheden, zoo kan eene wet, jaarlijks te vernieuwen, hen tot langere dienst verpligten." werd zonder hoofdelijke stemming aangenomen.

Art. 9. „In elke provincie is een militieraad en een militie-commissaris. In zeer bevolkte of uitgestrekte provincien kunnen twee of meer militieraden en militie-commissarissen zijn" werd ook, zonder hoofdelijke stemming, aangenomen.

De discussie over art. 10 en 11 werd, op voorstel van den heer van Bosse, door de Kamer uitgesteld, totdat men gekomen is aan de beraadslaging over Hoofdstuk V van de wet.

Art. 12. „Elk die voor de militie is ingeschreven en ieder die daarbij is ingelijfd, kan, behoudens de uitzondering in art. 71, overeenkomstig de daaromtrent bestaande voorschriften, tot eene vrijwillige verbindtenis voor den tijd van zes jaren of langer worden toegelaten bij de zeemagt, het corps mariniers hieronder begrepen, bij het leger hier te Lande of bij het krijgsvolk dienende in 's Rijks overzeesche bezittingen. Een minderjarige, die zijn negentiende jaar heeft volbragt, behoeft daartoe de toestemming van zijnen vader of voogd niet en is bekwaam daartoe eene overeenkomst te treffen.

Hij, die bij het aangaan van zoodanige verbindtenis reeds bij de militie is ingelijfd, of daartoe later wordt opgeroepen, strekt altijd in mindering van het aandeel in de ligting te dragen door de gemeente, binnen welke hij is ingeschreven."

Na het opperen van eenige bezwaren door den heer *van Nispen*, betreffende de vermindering van de vaderlijke magt, als een gevolg van dit artikel, en de bestrijding hiervan door den heer *Wichers*, werd de zitting gescheiden en verdaagd tot morgen ochtend (donderdag) ten 11 ure.

MEMORIE van TOELICHTING gevoegd bij het wetsontwerp tot bekrachtiging der ordonnantie van den Gouverneur-Generaal van Nederl. Indië van 1 April 1861, betreffende den vrijen invoer van padie en rijst op Java en Madura.

Reeds in den aanvang van dit jaar heeft een onderzoek plaats gehad omtrent den stand van het rijstgewas op Java. Ofschoon de uitslag van dat onderzoek over het algemeen niet ongunstig mogt heeten, werd door den directeur der cultures niettemin aangedrongen op het nemen van eenen buitengewonen maatregel tot bevordering van den invoer van rijst. Terwijl dat voorstel in overweging was, werden eenige gewesten in het midden van Java door hevige overstroomingen geteisterd, waardoor, hoewel veel minder dan aanvankelijk gevreesd werd, toch het gewas van vele rijstvelden is verwoest.

De factory van de Nederl. Handel-Maatschappij en eenige voorname handelaren te Batavia, toen geraadpleegd over de vraag, of een tijdelijk vrije invoer van rijst en padie raadzaam ware, gaven te kennen dat zij aan zoodanigen maatregel hunne goedkeuring niet zouden kunnen ontzeggen, op grond vooral, dat, naar hun gevoelen, gedurende het jaar 1861 eene groote schaarschte van rijst op Java te voorzien was, terwijl de handel reeds moeijelijk aan de ontvangen orders kon voldoen wegens de hooge prijzen; en voorts omdat, volgens berigten, de vooruitzigten op eenen goeden oogst in Britsch-Indië en China niet gunstig waren.

Naar aanleiding van dit een en ander heeft de Gouverneur-Generaal van Nederlandsch Indië, in overeenstemming met den Raad van Nederlandsch Indië, onder dagteekening van den 1 april jl. (Indisch Staatsblad n.° 19) de ordonnantie uitgevaardigd, welke hiermede wordt aangeboden en waarbij, onder nadere bekrachtiging, door de wet is bepaald, dat padie en rijst, onverschillig van welke plaats en onder welke vlag aangevoerd, gedurende het jaar 1861 op Java en Madura vrij van regten worden toegelaten. Te gelijker tijd zijn door den landvoogd maatregelen genomen om den handel te Padang, te Ampanam, te Akyab en te Bangkok op de tegenwoordige rijstprijzen op Java aandachtig te maken en daardoor tot den afscheep van dat graan naar Java aan te moedigen.

De Regering, overeenkomstig art. 129 van het reglement op het beleid der Regering van Nederlandsch Indië bereids dezen maatregel ter kennis van de Staten-Generaal hebbende gebragt, biedt thans een ontwerp van wet aan tot bekrachtiging daarvan, zijnde zij van oordeel dat de maatregel voldoende door de omstandigheden gewettigd is.

WETSONTWERP betreffende de Uitgaven wegens verstrekkingen door het Departement van Oorlog, dienst 1861.

Blijkens een aan de Tweede Kamer ingediend wetsontwerp worden de gelden wegens door het Departement van Oorlog gedane verstrekkingen in 's Rijks schatkist, ten bedrage van *ƒ* 179,828.84, voorhanden, ten behoeve van dat Departement tot het doen van betalingen voor de dienst van 1861 beschikbaar gesteld.

WETSONTWERP tot afschrijving van het kapitaal der schatkistbiljetten, bedoeld bij het eerste lid van art. 3 der wet van den 18 junij 1851 (Staatsblad n.° 65).

Het wetsontwerp tot afschrijving van het kapitaal der schatkist-biljetten, bedoeld bij het eerste lid van art. 3 der wet van 18 junij 1851 (Staatsblad n.° 65), is van den volgenden inhoud:

Art. 1. De IIde afdeeling van het XIde hoofdstuk *A* der begrooting van staatsuitgaven voor het dienstjaar 1861 wordt aangevuld met een art. 16*a*, onder de benaming van: *Afschrijving van het kapitaal der schatkistbiljetten, bedoeld bij het eerste lid van art.* 3 *der wet van den* 18*den Junij* 1851 (Staatsblad n.° 65), *voor zooveel dit kapitaal bestemd is tot dekking van in de jaren* 1830 *en* 1831 *gedane staatsuitgaven*, welk artikel wordt vastgesteld op *ƒ* 9,799,950.00.

Die afdeeling wordt daardoor gebragt op *ƒ* 10,865,950 en het geheele hoofdstuk, laatstelijk vastgesteld bij de wet tot inkoop van nationale schuld, waarvan de bestemming nader bij de wet is te regelen, op *ƒ* 43,785,207.61½.

Art. 2. Aan de middelen, bij de wet van den 29 december 1860 (Staatsblad n.° 117), bestemd tot goedmaking der uitgaven, begrepen in de Staatsbegrooting voor het dienstjaar 1861, wordt toegevoegd eene som van *ƒ* 4,143,589.11, te weten: *a.* het overschot van het voordeelig slot der Staatsontvangsten en uitgaven over het dienstjaar 1858, ten beloope van *ƒ* 70,092.72; *b.* uit de beschikbare middelen van het dienstjaar 1858, een bedrag van *ƒ* 4,000,000.00; *c.* uit die van het dienstjaar 1860, een bedrag van *ƒ* 73,496.39.

Art. 3. Met wijziging van de artt. 3 en 8 der wet van den 18 junij 1851 (Staatsblad n.° 65), wordt het bedrag, waartoe krachtens die wet schatkistbiljetten kunnen worden opgemaakt en ter Algemeene Rekenkamer geviseerd en geregistreerd, beperkt tot vijf millioen gulden. Van deze biljetten, uitsluitend bestemd tot voorziening in opkomende of tijdelijke behoeften der schatkist, mag niet meer dan een bedrag van vier millioen gulden gelijktijdig in omloop zijn.

WETSONTWERP tot inkoop van nationale schuld, waarvan de bestemming nader bij de wet is te regelen.

Het wetsontwerp tot inkoop van nationale schuld, luidt als volgt:

Art. 1. Het IXde hoofdstuk *A* der begrooting van Staatsuitgaven voor het dienstjaar 1861, vastgesteld bij de wet van den 29 december 1860 (*Staatsblad* n°. 113), wordt aangevuld met eene IIIde afdeeling en met een 17de artikel, onder de benaming van: *Inkoop van nationale schuld, waarvan de bestemming bij de wet is te regelen,* welk artikel wordt vastgesteld op *ƒ* 3.000,000. Het totaal van het hoofdstuk wordt daardoor gebragt op 33,985,257.61½.

Art. 2. De bij het voorgaande artikel bedoelde som van *drie millioen gulden* wordt besteed tot het inkoopen van 2½, 3 en 4 ten honderd rentegevende nationale schuld, met inbegrip van een achtste ten honderd voor courtage, de kosten vallende op de af- en overschrijving der aangekochte kapitalen en die van het royement der verkregen certificaten van deelgeving in inschrijvingen.

Art. 3. De krachtens art. 2 dezer wet aangekochte kapitalen worden op de grootboeken overgeschreven onder het hoofd: *Ingekochte nationale schuld, waarvan de bestemming bij de wet is te regelen.* De renten der op deze rekeningen overgebragte kapitalen worden niet betaalbaar gesteld.

Art. 4. Deze wet treedt in werking op den dag harer afkondiging.

WETSONTWERPEN betreffende het beheer der gelden bestemd voor den aanleg van Staatsspoorwegen.

Aan de Tweede Kamer der Staten-Generaal zijn aangeboden twee ontwerpen van wet, houdende bepaling omtrent het beheer der gelden, bestemd voor den aanleg van Staatsspoorwegen; en vaststelling der begrootingen van uitgaven voor den aanleg van Staatsspoorwegen, dienst 1860 en 1861.

Het eerste ontwerp is van den volgenden inhoud:

Art. 1. Wegens de uitgaven voor den aanleg van Staatspoorwegen worden jaarlijks afzonderlijke begrootingen bij de wet vastgesteld.

Art. 2. Het beheer der bij het vorige artikel bedoelde begrootingen is onderworpen aan dezelfde regelen als het beheer der algemeene begrootingen van Staatsuitgaven.

Art. 3. Tot dekking der uitgaven, begrepen in de begrootingen, bedoeld bij art. 1, worden bestemd en bij de wetten tot vaststelling dier begrootingen aangewezen: *a,* de sommen, die krachtens art. 5 der wet van den 18 augustus 1860 (Staatsblad n°. 45) op de algemeene begrootingen van Staatsuitgaven zijn en nader zullen worden uitgetrokken; *b,* de batige sloten der rekeningen van ontvang en uitgaaf wegens de bij art. 1 bedoelde begrootingen over vroegere diensten; *c,* de toevallige baten, welke uit den aanleg van Staatsspoorwegen kunnen voortvloeijen.

Het tweede ontwerp bepaalt de begrooting van uitgaven en kosten voor 1860 op één millioen gulden en voor de dienst van 1861 op tien millioen gulden.

UITTREKSEL

UIT HET

VERSLAG over den jare 1860,

GEDAAN DOOR

de GEDEPUTEERDE STATEN

AAN

de STATEN der Provincie ZUIDHOLLAND.

HOOFDSTUK I. *Bevolking.* De bevolking van Zuidholland bedroeg naar de voorloopige uitkomsten der volkstelling op den 31 december 1859, 294,564 mannen en 323,907 vrouwen, te zamen 618,471 zielen. De bevolking dezer provincie in 1860 is vermeerderd met 3961 mannen, 3830 vrouwen, te zamen 7791. Het getal der geborenen bedroeg 11,854 m., 11,181 vr., te zamen 23,035; dat der overledenen 9085 m., 8440 vr., te zamen 17,525. In deze provincie vestigden zich 12,129 m., 12,795 vr., te zamen 24,924; terwijl daarentegen vertrokken 10,956 m., 11,721 vr., te zamen 22,677. Het getal huwelijken in 1860 gesloten bedroeg 5546. Het getal scheidingen van tafel en bed bedroeg 5 en dat der echtscheidingen 24. Het getal landverhuizers is 199 personen.

HOOFDSTUK II. *Regeling en bestuur van het provinciaal huishouden.* In het jaar 1860 is geene verandering gekomen in de verdeeling der provincie in kiesdistricten, ter benoeming der leden van de Provinciale Staten. Dit is wel het geval geweest ten aanzien van eenige onder-kiesdistricten. — Gedurende 1860 zijn behalve de periodieke rapporten enz., bij Ged. Staten ingekomen 9079 stukken. In 89 vergaderingen van Ged. Staten zijn 3349 besluiten genomen. — Het personeel der ambtenaren en bedienden ter prov. griffie heeft weder vele veranderingen ondergaan. — Het provinciaal archief wordt voortdurend in goede orde gehouden. — Het beheer der geldmiddelen gaat voortdurend geregeld en regelmatig voort.

HOOFDSTUK III. *Huishouding der gemeente.* Het aantal kiezers van leden van den gemeenteraad bedroeg 26,230. Omtrent de dienst der gemeente-ambtenaren zijn geene klagten bekend geworden. Volgens de verslagen der gemeentebesturen bevinden de archieven zich over het algemeen in eenen zeer goeden staat, en werden de daarvan bestaande inventarissen geregeld bijgehouden. De algemeene burgerlijke begraafplaatsen, alsmede die door de kerkelijke gezindheden of andere belanghebbenden in dit gewest aangelegd zijn, zijn gedurende 1860 in eenen goeden staat onderhouden. De raming der ontvangsten van de verschillende gemeenten heeft bedragen eene som van *ƒ* 5,299,915.88. De uitgaven werden geraamd op een bedrag van *ƒ* 5,294,425.05. Het onderzoek der gemeente-rekeningen heeft doen zien, dat orde en regelmaat naar behooren worden betracht, en de daaromtrent bestaande voorschriften worden nageleefd.

HOOFDSTUK IV. *Medische politie.* De weersgesteldheid is in 1860 doorgaande vochtig, guur en koud geweest; zoodanig, dat de overgang der jaargetijden bijna niet merkbaar was, waardoor eene algemeene typheuse geaardheid is ontstaan, die evenwel geen kwaadaardig karakter aannam en weinig offers

eischte. De gezondheidstoestand der menschen wordt dan ook in het jaarrapport der provinciale geneeskundige commissie te 's Gravenhage, als over het algemeen voldoende en in dat der commissie te Dordrecht, als zeer gunstig opgegeven, daar in vele jaren niet zoo weinig zieken waren voorgekomen. In de verpleging der in de gast- en ziekenhuizen en de krankzinnigen gestichten aanwezige lijders wordt steeds met zorg en naar behooren voorzien.

Hoofdstuk V. *Nationale militie en schutterijen.* Tot deelneming aan de loting voor de nationale militie zijn bij de ligting van 1860 ingeschreven 5937 personen, waarvan 2725 voor de dienst gedesigneerd en 3212 finaal of voor een jaar van de dienst vrijgesteld zijn. — De dienstdoende schutterijen blijven steeds in eenen goeden toestand verkeeren. De verschillende schutterlijke werkzaamheden hebben geregeld plaats gehad. De geheele sterkte der schutterij in deze provincie bedroeg: dd. schutterijen 9106, rustende 8909.

Hoofdstuk VI. *Kerkelijke zaken.* In Zuidholland bestonden in 1860 460 kerkelijke gemeenten, waarbij door 537 leeraren en geestelijken dienst werd gedaan. Tusschen de leeraren of geestelijken der onderscheiden gezindten en de gemeentebesturen heeft gedurende het afgeloopen jaar eene goede verstandhouding bestaan. — De kerken en pastorien der verschillende gemeenten worden behoorlijk onderhouden.

Hoofdstuk VII. *Onderwijs, Kunsten en Wetenschappen.* Bij het einde van 1860 was de regeling van het lager onderwijs in al de gemeenten der provincie geheel tot stand gebragt, en kon de wet op het lager onderwijs alzoo op den daarvoor bepaalden tijd algemeen worden ingevoerd. Bij het einde van 1860 waren de jaarwedden van al de hoofdonderwijzers geregeld, behalve voor 7 gemeenten. Het aantal bijzondere scholen en dat der onderwijzers is, bij vergelijking met het vorig jaar, weinig veranderd, terwijl ook in het getal huisonderwijzers geene belangrijke verandering heeft plaats gehad. In enkele districten heeft het bijzonder onderwijs zich waardig gehandhaafd tegenover het openbare; doch in de meeste verheft het zich niet verre boven het middelmatige, en wordt ook nu weder vrij algemeen geklaagd over den toestand der bijzondere schoollocalen, die veelal ondoelmatig ingerigt en geene voldoende ruimte hebben voor het getal leerlingen, dat die scholen bezoekt. In het algemeen levert het gedrag en de geschiktheid van het onderwijzend personeel stof tot tevredenheid. Allerwege doen zich klagten hooren over het gebrek aan hoofdonderwijzers. De 7 gymnasien in deze provincie aanwezig telden in 1860, 359 leerlingen. Op 31 december 1860 waren aan de Hoogeschool te Leyden aanwezig 544 studenten. De verschillende akademien en teekenscholen verkeeren in goeden toestand.

Hoofdstuk VIII. *Armwezen.* De toestand van het armwezen was in 1860 niet achteruitgaande. Omtrent de werking der armenwet in de voormalige steden zijn geene ongunstige berigten medegedeeld. Geheel anders is het met het meerendeel der gemeenten ten platten lande, waarvan de besturen herhaaldelijk over de daaruit voortvloeijende financiële bezwaren en moeijelijkheden klagen, en wijziging der wet met meerderen of minderen aandrang verlangen. Blijkens de gemeenterekeningen over 1859, bedroegen de in dat jaar aan verschillende instellingen van weldadigheid uitbetaalde subsidien *f* 664,381.99. Op de gemeentebegrooting werden ter zelfder zake uitgetrokken: voor 1860 *f* 699,438.11; voor 1861 *f* 704,817.58. De vreemdelingenwet wordt naar behooren toegepast.

Hoofdstuk IX. *Openbare veiligheid en gevangenissen.* De toestand van het politiewezen was in de voormalige steden allezins gunstig, terwijl men dit ten platte lande zooveel mogelijk tracht te verbeteren. — De brandbluschmiddelen bevinden zich over het algemeen in eenen voldoenden staat en worden goed onderhouden. — In de verschillende gevangenissen waren op 3 december 1859 aanwezig 1098 personen; bij afwisseling waren gedurende 1860 aanwezig 7273 personen. Het gedrag der gevangenen was over het algemeen goed. Orde en tucht werden, als naar gewoonte, behoorlijk gehandhaafd. De gezondheidstoestand der gevangenen was over het algemeen gunstig. Voor de voeding der gevangenen is met de meeste zorg gewaakt. De arbeid der gevangenen werd met den gewenschten ijver verrigt en heeft ook nu weder aan de verwachting beantwoord. De gebouwen zijn goed onderhouden. Het financieel beheer der huizen van bewaring heeft voortdurend geregeld plaats. De kosten van onderhoud der gevangenen en gevangenissen, de huizen van bewaring daaronder begrepen, hebben bedragen *f* 100,434.70½ en de kosten van bestuur *f* 49,232.14.

Hoofdstuk X. *Rijksmiddelen.* De belastingen zijn geregeld opgebragt en de invordering heeft regelmatig plaats gehad.

Hoofdstuk XI. *Waterstaat.* De veren over de rivieren zijn behoorlijk onderhouden en bediend. De kanalen en vaarten worden mede goed onderhouden. De sluizen en duikers, gelegen in de dijken der verschillende hoogheemraadschappen in Zuidholland, bevinden zich in goeden staat. De verveening is vrij krachtig en met goed gevolg doorgezet. De dijken, kaden, sluizen, duikers, watermolens, waterleidingen enz., der waterschappen worden over het algemeen goed onderhouden, met uitzondering altijd nog van de Gouwekaden.

Hoofdstuk XII. *Wegen.* Even als in vorige jaren zijn in 1860 de groote en andere Rijkswegen in deze provincie met de daarbij behoorende bruggen, duikers, tolhuizen en beplantingen in goeden staat onderhouden. Omtrent den spoorweg van Scheveningen over 's Gravenhage en Leyden naar Woerden, ter verbinding met den Rijnspoorweg, worden eenige bijzonderheden medegedeeld, waaruit blijkt dat Gedeputeerde Staten den Minister van Binnenlandsche Zaken hun gevoelen hebben medegedeeld omtrent een adres van den Gemeenteraad van 's Hage, waarbij verlangd wordt dat de spoorweg niet door het Bosch loope. De strekking der lijn van Leyden naar Woerden is voorloopig door den Minister van Binnenlandsche Zaken vastgesteld.

Hoofdstuk XIII. *Landbouw.* Het afgeloopen jaar is in het algemeen voordeeliger geweest voor den veehouder, dan voor den landbouwer. De hevige storm van 28 mei 1860 veroorzaakte eene belangrijke mindere opbrengst van de meeste graan- en peulvruchten. Ook de aanhoudende regens hebben eenen nadeeligen invloed uitgeoefend op de inzameling der veldvruchten. — De berigten omtrent de gras- en hooilanden waren over het algemeen gunstig. — Ook de toestand van den veestapel kan over het algemeen gunstig genoemd worden. De gunstige toestand der landerijen werkte zeer gunstig op het botergemaak. — De gezondheidstoestand der paarden liet over het algemeen niets te wenschen over. De schapenfokkerij levert voordeelige uitkomsten op.

Hoofdstuk XIV. *Verveening, jagt en visscherij.* Het aantal der veengraverijen is met een verminderd. De gezamenlijke grootte dezer veengraverijen bedroeg 733 bunders, 33 roeden en 21 ellen. — De toestand der visscherij buitengaats was nagenoeg dezelfde als in het vorig jaar. De commissie voor de zeevisscherijen legt zich er op toe om voortdurend die verbeteringen op te sporen, die elders in dezen tak van nijverheid zijn tot stand gebragt en tracht de invoering daarvan te bevorderen.

Hoofdstuk XV. *Ambachts- en fabrieksnijverheid.* Het getal nieuw opgerigte fabrieken is in Zuidholland in de twee laatste jaren vrij aanmerkelijk toegenomen. Behalve de scheepstimmerwerven en de daarmede in verband staande touwslagerijen, zeildoekfabrieken, zeil- en blokmakerijen, kopergieterijen en blikslagerijen, die den invloed ondervonden van den stilstand van den scheepsbouw, is de toestand der overige fabrieken in dit gewest in 1860 over het algemeen gunstig geweest.

Hoofdstuk XVI. *Handel en scheepvaart.* Het afgeloopen jaar was over het algemeen gunstiger dan het vorige, al bleven ook de staatkundige verwikkelingen eenen zeer nadeeligen invloed op vele handelsondernemingen uitoefenen. De omvang althans van het goederenverkeer en van de scheepvaart was grooter dan in 1859, toen beiden belangrijk minder waren, dan gedurende de twee vorige jaren. — De reederijen, hoezeer de voorbeeldeloos lage vrachten, waarover in het vorig jaar werd geklaagd, eenigzins verbeterd zijn, verkeeren toch altijd nog in geen bloeijenden toestand. Het jaar 1860 was niet alleen door de aanneming der spoorwegwet voor de ontwikkeling der stoffelijke belangen hoogst merkwaardig, maar tevens zeer belangrijk door de wijzigingen in de handelswetgeving in het buitenland. Ook de aanzienlijke verlaging der Rijnscheepvaartregten was van groot belang. De binnenlandsche handel was over het algemeen vrij belangrijk, alsmede die met het buitenland. Het handelsverkeer met België was regelmatig en dat met Groot-Brittanje en Ierland als altijd zeer belangrijk. De uitvoeren naar Duitschland zijn toegenomen.

Hoofdstuk XVII. *Inrigtingen, in verband staande met de uitoefening van handel en andere bedrijven.* Hieromtrent worden verschillende bijzonderheden medegedeeld, die evenwel niet van groot algemeen belang zijn.

Gedrukt en uitgegeven bij
G. en C. A. van Reyn,
te Rotterdam.